

Vård- och äldre nämndens ledamöter och ersättare kallas härmed till sammanträde i Ramnåsgatan 1, Sessionssal, plan 2, **måndagen den 20 maj 2024 kl. 18:00**

Vård- och äldre nämndens sammanträde är öppet för allmänheten (utom vid ärenden som avser myndighetsutövning eller sekretess)

Johan Wikander
Vård- och äldre nämndens
Ordförande

Tina Isaksson
Förvaltningschef

Förhinder anmäls alltid till Malin Huttu, 033 353666 eller via e-post:
malin.huttu@boras.se

Partigruppsmöten för politisk beredning inför sammanträdesdagen:

Moderaterna och Kristdemokraterna träffas den 16/5, Teams, klockan 18:00.

Mittsamverkan träffas den 16/5 i Designern (plan 4) klockan 17:00.

Ärende

1. Allmänhetens frågestund
2. Upprop och val av justerande person
3. Förvaltningschefen informerar
4. Fastställande av föredragningslista
5. Budgetuppföljning tertialrapport 1 2024
Dnr 2024-00133 1.1.3.1
6. Definitiv LOV-ersättning 2024
Dnr 2024-00132 3.7.1.1
7. Budgetuppdrag VÄN 2024 om LOV-ersättning
Dnr 2024-00138 3.7.1.1
8. Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL Kvartal 1 2024
Dnr 2024-00134 1.1.3.1
9. Svar på initiativärende om att återrapportera uppgifter som efterfrågades i samband med de privata aktörernas verksamhetsberättelser
Dnr 2024-00098 1.1.3.1
10. Svar på initiativärende om att medarbetare inte ska behöva stå för parkeringsböter i sin tjänsteutövning
Dnr 2024-00097 1.1.3.1
11. Arvode för deltagande vid Vård- och äldrenämndens budgetdag 11 juni 2024
Dnr 2024-00145 1.1.3.1
12. Anmälningärenden 2024-05-20
Dnr 2024-00142 1.1.3.1
13. Delegationsbeslut 2024-05-20
Dnr 2024-00141 1.1.3.1
14. *Sekretess*: Tilldelningsbeslut upphandlingen av unga resurspersoner i äldreomsorgen
Dnr 2024-00143 1.1.3.1

Lena Elliot
Handläggare
033 357047

Datum
2024-05-20

Instans
**Vård- och äldre-
nämnden**
Dnr VAN 2024-00133 1.1.3.1

Budgetuppföljning tertialrapport 1 2024

Vård- och äldre- nämndens beslut

Vård- och äldre-
nämnden beslutar att godkänna budgetuppföljningen Tertial 1 2024, Vård- och äldre-
nämnden.

Ärendet i sin helhet

Vård- och äldre-
förvaltningen ska ge en jämlik, jämställd och likvärdig vård och omsorg. Med individen i fokus arbetar vi med hälsofrämjande, förebyggande och trygghetsskapande insatser. Vi ger vård och omsorg utifrån den enskildes behov, utan att ta ifrån individen det egna ansvaret. För att möta framtidens utmaningar ligger vi i framkant och tar till oss ny utveckling.

Nämnden påtalade i Budget 2024 att den stora utmaningen inför året var att hantera uppkomna kö till Stadens vård- och omsorgsboenden. Ett nytt boende, Kristinegränd är under uppbyggnad och förväntas öppna i början av 2025, fram till dess påverkas hela omsorgskedjan av kösituationen. När det inte finns tillräckligt med boendeplatser uppstår ett hårt tryck på korttidsenheterna. Bristen på korttidsplatser medför i sin tur en hårdare belastning på hemtjänsten. Kösituationen har normaliserat sig under början av året, dock kvarstår trycket på demensplatser vilket fortsätter påverka omsorgskedjan.

Nämnden konstaterar även att befolkningsprognosen som låg till grund för årets volymberäkningar återigen påvisat lägre antal invånare 80 år och äldre än faktiskt utfall. Analys pågår av effekterna på grund av felaktigheten. Nämnden ser dock redan att volymerna/insatserna ökar mer än vad som förväntas i budget inom korttiden och hemtjänsten, vilket anstränger budgeten på ett negativt sätt, då volymerna/insatserna har en direkt påverkan på kostnaderna.

Inför 2024 genomfördes flertalet effektiviseringar för att nå den ekonomiska ramen, effektiviseringarna har genomförts och ur ett ekonomiskt perspektiv fallit väl ut. Eventuellt har verksamheten dragit ner för mycket och analys pågår för tillfället så att inte mer effektiviseringar än nödvändigt genomförs.

Vård- och äldre-
nämnden redovisar ett resultat för perioden på 18,5 mnkr och prognostiserar vid årets slut ett +/- 0 resultat. Det tidigare förväntade underskottet på 1,8 mnkr för att finansiera 2024 års kostnader avseende

utdelning av surfplattor, vars syfte är att minska det digitala utanförskapet, bedöms nu kunna finansieras inom ram.

Nämnden förväntas klara verksamheten inom budgeterat anslag, men prognosen är högst osäker och det finns flertalet risker som kan komma att påverka utfallet. Det är oklart hur kommunals varsel om strejk påverkat ekonomin och det är av lika stor osäkerhet hur vårdförbundets eventuellt kommande konfliktåtgärder slår mot verksamheten och därmed ekonomin. Även bemanningen inför sommaren kan komma att påverka ekonomin på ett icke önskvärt sätt.

Beslutsunderlag

1. Terial 1 2024, Vård- och äldrenämnden

Samverkan

Informeras vid FSG 2024-05-15

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen

Johan Wikander
Ordförande

Tina Isaksson
Förvaltningschef

Tertial 1 2024

Vård- och äldrenämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Nämndens uppdrag och ansvar	3
2.1 Nämndens grunduppdrag, väsentliga händelser	3
2.2 Nämndens indikatorer och uppdrag kopplade till grunduppdraget	5
2.3 Verksamhetsmått	6
2.4 Uppdraget som arbetsgivare	7
2.5 Mänskliga rättigheter	10
3 Intern kontroll	11
4 Resurser	11
4.1 Nämndens verksamhet 1.....	11
5 Investeringar	19
5.1 Sammanställning Investeringsvolymer	19
5.2 Investeringar, årliga anslag	19
5.3 Investeringar som löper över flera år.....	19

1 Inledning

Vård- och äldreförvaltningen ska ge en jämlik, jämställd och likvärdig vård och omsorg. Med individen i fokus arbetar vi med hälsofrämjande, förebyggande och trygghetsskapande insatser. Vi ger vård och omsorg utifrån den enskildes behov, utan att ta ifrån individen det egna ansvaret. För att möta framtidens utmaningar ligger vi i framkant och tar till oss ny utveckling.

Nämnden påtalade i Budget 2024 att den stora utmaningen inför året var att hantera uppkomna kö till Stadens vård- och omsorgsboenden. Ett nytt boende, Kristinegränd är under uppbyggnad och förväntas öppna i början av 2025, fram till dess påverkas hela omsorgskedjan av kösituationen. När det inte finns tillräckligt med boendeplatser uppstår ett hårt tryck på korttidsenheterna. Bristen på korttidsplatser medför i sin tur en hårdare belastning på hemtjänsten. Kösituationen har normaliserat sig under början av året, dock kvarstår trycket på demensplatser vilket fortsätter påverka omsorgskedjan.

Nämnden konstaterar även att befolkningsprognosen som låg till grund för årets volymeräkningar återigen påvisat lägre antal invånare 80 år och äldre än faktiskt utfall. Analys pågår av effekterna på grund av felaktighet.

Inför 2024 genomfördes flertalet effektiviseringar för att nå den ekonomiska ramen, effektiviseringarna har genomförts och ur ett ekonomiskt perspektiv fallit väl ut. Eventuellt har verksamheten dragit ner för mycket och analys pågår för tillfället så att inte mer effektiviseringar än nödvändigt genomförs.

2 Nämndens uppdrag och ansvar

2.1 Nämndens grunduppdrag, väsentliga händelser

Vård- och äldrenämndens grunduppdrag genomförs med utgångspunkt i individuellt bedömda behov av vård och omsorg och den enskildes önskemål. Insatser som ges ska vara av god kvalitet och stärka den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv. Vård och omsorg ska ges utifrån ett personcentrerat förhållningssätt med den enskildes behov i centrum. Omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund).

Vård- och äldrenämnden är en vård- och omsorgsgivare, vilket innebär att nämnden har ett ledningssystem som systematiskt och fortlöpande säkrar och utvecklar verksamhetens kvalitet. Ledningssystemet används för att planera, leda, kontrollera samt följa upp och utvärdera verksamheten. Uppföljning och utvärdering ska förbättra verksamhetens kvalitet. En viktig del i nämndens uppföljning och utvärdering är patientsäkerhets- och kvalitetsberättelsen. I 2023 års berättelse konstateras förbättrade resultat på brukarundersökningar och i Öppna jämförelser. Riskbedömningar avseende fall, undernäring, trycksår och munhälsa görs i stor utsträckning och fler patienter har en dokumenterad smärtskattning och munhälsobedömning sista levnadsveckan. Kvaliteten i den enskildes dokumentation behöver förbättras och den enskilde patientens/brukarens delaktighet kan utvecklas. Det behövs ytterligare insatser för att minska risken att trycksår uppstår.

Av socialtjänstlagen framgår att kommunen ska planera sina insatser för äldre och i planeringen samverka med regionen samt andra samhällsorgan och organisationer. Den behovsprognos som nämnden tar fram vartannat år följs nu upp och en ny reviderad prognos presenteras för nämnden i juni. Den kommer då vara kompletterad med hemtjänst så att prognosen omfattar samtliga insatser. I bedömningen av framtida behov hos gruppen äldre samverkar nämnden med Fritids- och folkhälsonämnden som tar fram välfärdsbokslut med uppgifter om äldres hälsa samt genomför seniorenkäter. Behovsprognosen ligger till grund för nämndens arbete med kompetensförsörjning, budget samt lokalbehovsplanering.

Den demografiska utvecklingen i kombination med svårigheter att bemanna verksamheten med rätt kompetens innebär att nämnden behöver se över insatser som ges och arbetssätten i verksamheten. Det

handlar om att utveckla verksamheten med hjälp av digital teknik och att differentiera arbetsuppgifter så att medarbetarnas kompetens används rätt utifrån vad som ska utföras. Det handlar också om att arbeta systematiskt med riskförebyggande vårdåtgärder och att i utförande av insatser utgå från ett hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande förhållningssätt.

Under 2023 har en kartläggning av sjuksköterskans arbetsuppgifter gjorts i syfte att se vilka arbetsuppgifter som kan prioriteras ned, utföras av annan profession eller ersättas med digital teknik. Kartläggningen resulterade i ett pilotprojekt med undersköterskor anställda i hälso- och sjukvården. Projektet har utvärderats med gott resultat och arbetssättet kommer nu att införas permanent. Under våren genomförs en liknande kartläggning i samtliga verksamheter av de arbetsuppgifter undersköterskan utför.

Under 2023 var utbytet av trygghetslarm i samtliga verksamheter i fokus. Prioriteringen har varit att i första hand byta ut omodern teknik. Efter en omförhandling med leverantören avseende trygghetslarm i ordinärt boende gjordes en förnyad upphandling där nämnden i januari 2024 tecknade avtal med ny leverantör. Under våren har sedan ett utbyte pågått och innan halvårsskiftet kommer samtliga trygghetslarm i ordinärt boende vara utbytta.

Planeringen för en pilot med digitala läkemedelsgivare i två hemtjänstgrupper pågår. Digitala läkemedelsgivare bidrar till den enskildes självständighet och minskar hemtjänstens korta besök för läkemedelsgivning. I maj planeras en automatiserad process för handläggning och beslut om trygghetslarm att lanseras. Boråsare i behov av larm kan genom en digital tjänst på stadens webbplats ansöka om insatsen. Efter ansökan tar en automatiserad beslutsfunktion vid. Det ger snabbare beslut och frigör arbetstid för biståndshandläggarna. Nämndens olika insatser för att minska seniorers digitala utanförskap fortsätter. Insatser ges på nämndens mötesplatser och i den enskildes hem.

En översyn av nämndens riktlinjer och regler för insatser pågår. Syftet med översynen är att anpassa nuvarande styrdokument till stadens nya struktur och att riktlinjerna ska bidra till utvecklingen av en tidsenlig äldreomsorg som möter de kompetensförsörjningsutmaningar verksamheten står inför.

Omställningen av hälso- och sjukvården till en mer nära vård påverkar såväl insatser som ges utifrån socialtjänstlagen som kommunens primärvård. Behovet av insatser kan komma att påverkas liksom behov av medicinsk kompetens hos nämndens medarbetare. Regionens omställningsarbete med mobila team, minskning av vårdplatser, vårdavdelning för sköra äldre samt ökad användning av välfärdsteknik för monitorering och sensorering påverkar nämndens verksamhet. Samverkan med andra vårdgivare är nödvändig för att säkra vårdkedjor samt en personcentrerad och patientsäker vård. Närvårdssamverkan har från 2024 en ny organisation och under våren har det fattats beslut om en förändrad organisation även för den lokala närvårdssamverkan i Borås. Ett av målen i Närvårdssamverkan Södra Älvsborg är att det i samtliga kommuner ska finnas förebyggande team för äldre. I höst tillsätts i den lokala organisationen för Borås en arbetsgrupp med representanter från de olika vårdgivare som arbetar vidare med frågan.

För att säkerställa en personcentrerad vård och omsorg där den enskilde är medskapare ska alla som har behov av samordnade insatser från kommunen och regionen erbjudas en samordnad individuell plan (SIP). Förvaltningen har tagit fram en handlingsplan för att utveckla arbetet med SIP och arbetet fortgår. Under hösten införs ett nytt system, Millennium/Samvyn för informationsöverföring mellan kommunerna och regionens verksamheter samt SIPar.

Kösituationen till vård- och omsorgsboende har förändrats sedan årsskiftet. Det beror främst på att fler avlidit, men också på att nämnden omdanar avdelningar/enheter till inriktning demens. En omdaning har varit möjlig då det funnits lediga platser med somatisk inriktning. Det nya vård- och omsorgsboendet Kristinegränd med 73 platser förväntas stå klart för inflyttning i början av 2025. Ett intensivt förberedelsearbete pågår med upphandling av möbler, inköp av grundutrustning och rekrytering.

Arbetet med beredskapsfrågor och kontinuitetsplanering fortgår. Nämnden har för detta ändamål ansökt om statsbidrag till kommuner för socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap. Ansökan görs i samverkan med övriga nämnder i sociala klustret. Även arbetet med att etablera ett

ledningssystem för informationssäkerhet och dataskydd fortgår.

2.2 Nämndens indikatorer och uppdrag kopplade till grunduppdraget

Indikatorer																															
Antal personer som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar ska minska (medelvärde) Utfall År 2022 16 Utfall År 2023 16 Utfall T1 2024 15	<table border="1"> <caption>Data for Indikator 1: Antal personer som en hemtjänsttagare möter</caption> <thead> <tr> <th>Tidpunkt</th> <th>Utfall</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>T1 2019</td><td>17</td></tr> <tr><td>År 2019</td><td>17</td></tr> <tr><td>T1 2020</td><td>17</td></tr> <tr><td>År 2020</td><td>16</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>16</td></tr> <tr><td>År 2021</td><td>16</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>16</td></tr> <tr><td>År 2022</td><td>16</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>16</td></tr> <tr><td>År 2023</td><td>16</td></tr> <tr><td>T1 2024</td><td>15</td></tr> </tbody> </table>	Tidpunkt	Utfall	T1 2019	17	År 2019	17	T1 2020	17	År 2020	16	T1 2021	16	År 2021	16	T1 2022	16	År 2022	16	T1 2023	16	År 2023	16	T1 2024	15						
Tidpunkt	Utfall																														
T1 2019	17																														
År 2019	17																														
T1 2020	17																														
År 2020	16																														
T1 2021	16																														
År 2021	16																														
T1 2022	16																														
År 2022	16																														
T1 2023	16																														
År 2023	16																														
T1 2024	15																														
Analys Målet är uppnått då resultatet är förbättrat. Det trots att det numera nästan krävs att samtliga medarbetare har delegation på att utföra hälso- och sjukvårdsinsatser. Omställningen till nära vård innebär snabbare flöden och mindre tid för planering av hemgång av personer från slutna vården vilket ses påverka kontinuiteten negativt. När volymerna ökar och behovet att rekrytera nya medarbetare uppstår saknas ofta kompetenser vilket inneburit att medarbetare med rätt kompetenser har behövt utföra insatser till fler personer och i större områden vilket påverkar kontinuiteten. För att möjliggöra ökad kontinuitet ser verksamheten ett stort värde av att ha en utökad grundbemanning med egna resurser att använda vid både planerad och oplanerad frånvaro snarare än att använda sig av timvikarier. En utökad grundbemanning med högre andel tillsvidareanställningar och längre vikariat innebär färre timanställningar och möjliggör i högre utsträckning att medarbetarna har de kompetenser som behövs, exempelvis körkort och delegation på att utföra hälso- och sjukvårdsinsatser.																															
Andel personer 75 år och äldre i särskilt boende som behandlats med minst ett av sex olämpliga läkemedel, ska minska % Utfall År 2022 8 Utfall År 2023 7,6 Utfall T1 2024 7,7	<table border="1"> <caption>Data for Indikator 2: Andel personer 75 år och äldre i särskilt boende</caption> <thead> <tr> <th>Tidpunkt</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>År 2017</td><td>16</td></tr> <tr><td>T1 2018</td><td>13</td></tr> <tr><td>År 2018</td><td>13</td></tr> <tr><td>T1 2019</td><td>12</td></tr> <tr><td>År 2019</td><td>12</td></tr> <tr><td>T1 2020</td><td>11</td></tr> <tr><td>År 2020</td><td>11</td></tr> <tr><td>T1 2021</td><td>8</td></tr> <tr><td>År 2021</td><td>8</td></tr> <tr><td>T1 2022</td><td>8</td></tr> <tr><td>År 2022</td><td>8</td></tr> <tr><td>T1 2023</td><td>7,6</td></tr> <tr><td>År 2023</td><td>7,6</td></tr> <tr><td>T1 2024</td><td>7,7</td></tr> </tbody> </table>	Tidpunkt	Utfall (%)	År 2017	16	T1 2018	13	År 2018	13	T1 2019	12	År 2019	12	T1 2020	11	År 2020	11	T1 2021	8	År 2021	8	T1 2022	8	År 2022	8	T1 2023	7,6	År 2023	7,6	T1 2024	7,7
Tidpunkt	Utfall (%)																														
År 2017	16																														
T1 2018	13																														
År 2018	13																														
T1 2019	12																														
År 2019	12																														
T1 2020	11																														
År 2020	11																														
T1 2021	8																														
År 2021	8																														
T1 2022	8																														
År 2022	8																														
T1 2023	7,6																														
År 2023	7,6																														
T1 2024	7,7																														
Analys Resultatet är näst intill oförändrat men har inte minskat sedan föregående mätning, vilket är målet. Det sker fortsatt löpande dialog i Närvårdsamverkan och Lokal arbetsgrupp Äldre eftersom frågan om olämpliga läkemedel är en samverkansfråga mellan vårdcentralerna och förvaltningen. Förvaltningen följer regelbundet statistik, genomförda läkemedelsgenomgångar där målsättningen är att det ska genomföras årligen. Vårdcentralernas intervall för årskontroller då läkemedelsgenomgångar genomförs varierar mellan 12 - 15 månader. Därför är det svårt att jämföra siffror och det påverkar förvaltningens möjlighet till måluppfyllelse. Läkemedelsgenomgångar är en återkommande punkt på samverkansmöten mellan vårdcentralerna och hemsjukvården.																															

2.3 Verksamhetsmätt

2.3.1 Äldreomsorg

2.3.1.1 Förebyggande

Verksamhetsmätt		Utfall april 2023	Årsutfall 2023	Budget 2024	Utfall april 2024
Totalt antal belagda dagar på biståndsbedömd dagverksamhet	KF	834	11 147	11 600	

Verksamhetsmättets rapportering släpar en månad varpå mått för april saknas. I mars månad var antalet belagda dagar 906 stycken.

2.3.1.2 Hälsa- och sjukvård

Verksamhetsmätt		Utfall april 2023	Årsutfall 2023	Budget 2024	Utfall april 2024
Pågående HSL åtaganden	KF	2 295	2 320	2 500	2 318

2.3.1.3 Insatser i ordinärt boende

Verksamhetsmätt		Utfall april 2023	Årsutfall 2023	Budget 2024	Utfall april 2024
Antal brukare med hemtjänst, väf	KF	2 059	3 170	3 360	2 191
Antal utförda hemtjänsttimmar hos brukare, väf	KF	53 505	655 265	666 000	54 160
Tid som utförs av privat utförare hos brukare enligt hemtjänstvalet, timmar väf	KF	7 783	98 356	105 000	8 649
Tid som utförs i egen regi hos brukare, timmar väf	KF	45 722	556 909	561 000	45 511

2.3.1.4 Korttidsvård

Verksamhetsmätt		Utfall april 2023	Årsutfall 2023	Budget 2024	Utfall april 2024
Antal belagda korttidsplatser	KF	83	83	82	
Antal korttidsplatser	KF	82	82	82	82

Verksamhetsmättets rapportering släpar en månad varpå mått för april saknas. I mars månad var utfallet 87 belagda platser.

2.3.1.5 Vård- och omsorgsboende

Verksamhetsmätt		Utfall april 2023	Årsutfall 2023	Budget 2024	Utfall april 2024
Antal belagda platser på vård- och omsorgsboende	KF				844
Antal belagda platser på vård- och omsorgsboende inklusive parbo	KF	860	863	856	854
Antal entreprenadplatser	KF	0	155	155	155
Antal platser i egen regi	KF	869	719	719	719
Totalt antal platser	KF	869	874	874	874

2.4 Uppdraget som arbetsgivare

Samverkan

I arbetet med att möta kompetensförsörjningsutmaningen har Vård- och äldrenämnden samverkat med flera externa aktörer.

Vård- och omsorgscollege (VO-College)

Under 2024 sker återcertifiering för regionalt och lokalt VO-college i Sjuhärad. Förberedelser pågår inför ny ansökan och besök av certifierare från det nationella kansliet. Genom VO-collegesamverkan har ytterligare handledarutbildningar och språkbudsutbildningar startats upp under perioden.

Svensk gymnasielärling

Nämnden arbetar med Svensk gymnasielärling där elever på lärlingsprogrammet som utför sin arbetsplatsförlagda del av utbildningen på Vård- och äldreförvaltningen, har möjlighet till anställning med lön under den tid de är på arbetsplatsen. Under vårterminen 2024 finns totalt 16 lärlingar i åk 1-3 varav 9 i åk 2-3 har lärlingsanställningar.

Ung Omsorg

Samarbetet, som syftar till att skapa generationsöverskridande möten mellan äldre och yngre generationer, fortsätter. Samtliga av nämndens vård- och omsorgsboenden tar fortsatt emot ungdomar 14-17 år under helgerna.

Högskolor och universitet

Samverkan sker även med högskolor genom programråd på ett flertal utbildningar, VFU-mottagande (verksamhetsförlagd utbildning) samt uppdragsutbildningar.

Högskolan i Borås planerar för innehåll i ett nytt kandidatprogram med fokus på ledarskap och organisering i vård och omsorg. Dialog förs via programråd för att säkerställa att studenterna genom kandidatexamen erhåller efterfrågad kompetens utifrån Vård- och äldrenämndens behov. Borås Stad och Vård- och äldrenämnden har också ingått i en projektsamverkan avseende ansökan för att bedriva socionomutbildning på Högskolan i Borås. Flera av Vård- och äldrenämndens verksamheter ingår i ett nystartat forskningsprojekt på Högskolan i Borås med syfte att undersöka effekterna av att undersköterska blivit en skyddad yrkestitel. Projektet pågår under tre år med start 1/1 2024.

Strategisk kompetensförsörjning

Uppdatering kompetensförsörjningsplan

Under 2024 ska Vård- och äldrenämndens kompetensförsörjningsplan uppdateras. Nu pågår arbetet med statistikframtagning och omvärldsbevakning som ska ligga till grund för kompetensanalysen. Analysen syftar till att visa på det gap som finns mellan befintlig kompetens och framtidens behov i relation till verksamhetens uppdrag, utmaningar och förväntad utveckling. Genom gap-analysen kan sedan relevanta aktiviteter och åtgärder tas fram. De centrala KAL-planerna är avslutade men arbetet fortlöper med ett flertal aktiviteter och åtgärder i de verksamhetsspecifika handlingsplanerna.

Effektivt kompetensnyttjande

Pågående arbete för effektivt resursnyttjande har i nuläget fokus på undersköterskor. Flera workshops har genomförts inom nämndens verksamheter med syfte att kartlägga arbetsuppgifter som ska/bör utföras av respektive profession och vilka arbetsuppgifter som kan/bör utföras av annan profession, ersättas med digital tjänst eller prioriteras ned/bort med fokus på brukare/patient. Nyttan uppstår först när resultatet av kartläggningen omhändertas i fortsatt arbete med differentiering.

Semesterrekrytering

Nämnden bedriver ett omfattande rekryteringsarbete för att säkra semesterbemanningen inför sommaren. Inflödet av ansökningar under perioden har varit cirka 30 % högre än samma period föregående år. Drygt 1 200 personer har sökt sommarjobb varav 459 med körkort och 182 med vård-

och omsorgsutbildning. Kvarstående behov är i nuläget 198 personer, varav 111 stycken med körkort. Extra marknadsföringsinsats mot kandidater med körkort har genomförts under perioden. Ytterligare en aktivitet för att marknadsföra sommarjobben har varit fyra ”Öppna hus” dit allmänheten bjudits in för att få möjlighet att träffa representanter från verksamheterna och få veta mer om att sommarjobb inom äldreomsorgen. Dessa har anordnats av nämndens olika verksamheter, HR och fackliga parter.

Äldreomsorgslyftet

Med statsbidrag ifrån äldreomsorgslyftet har nämnden kunnat fortsätta erbjuda utbildning till undersköterska. Medarbetaren studerar 50 procent och arbetar 50 procent. Deltagarna blir efter fullgjord utbildning tillsvidareanställda undersköterskor. Samverkan sker bland annat med Vuxenutbildningen i Borås. Totalt har 167 vårdbiträden påbörjat gymnasial utbildning till undersköterska varav 114 medarbetare nu är färdigutbildade. Under första tertialen har ytterligare en grupp påbörjat den gymnasiala undersköterskeutbildningen. Det är den tionde gruppen som startat sedan Äldreomsorgslyftets början 2020. Planering pågår även för ännu en gruppstart under hösten 2024. För tillsvidareanställda medarbetare som saknar behörighet till gymnasiala studier i svenska finns även fortsatt möjlighet att läsa grundläggande svenska inom Äldreomsorgslyftet. Under vårterminen 2024 är det totalt 18 medarbetare som läser grundläggande svenska.

Vård- och äldrenämnden har använt statsbidrag till utbildning i socialrätt för chefer (se under ledarskapsutveckling) samt för studier i grundläggande svenska delkurs 1-4 för vårdbiträden. Studierna i grundläggande svenska har inneburit att medarbetare som saknat grundläggande behörighet för gymnasiala studier kunnat uppnå kvalifikationer för att läsa samtliga kurser i skolverkets yrkespaket för undersköterska (inkl svenska/svas 1). Sammantaget har stadsbidraget möjliggjort för sammanlagt ca 250 medarbetare att studera på betald arbetstid.

Specialistutbildning

Nämnden har i dagsläget två medarbetare som studerar på betald arbetstid till specialistsjuksköterska, en inom området äldre och en inom distrikt. En medarbetare är i pågående studier på betald arbetstid till specialistundersköterska.

Ledarutveckling

Drygt 20 enhetschefer, tre verksamhetschefer, MAR, MAS samt ett 40-tal legitimerad personal har genomfört utbildning i systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete. Satsningen är en uppdragsutbildning för Vård- och äldrenämnden och Sociala omsorgsnämnden med syfte att stärka cheferna i ledning av de systematiska kvalitets- och patientsäkerhetsarbetet. Legitimerad personal ges ökad kunskap, verktyg och strategier för att leda kvalitets- och patientsäkerhetsarbete i vårdnära teamarbete och i samarbetet med enhetschef. Utbildningen pågår under hela 2024 med utbildningsstarter under vår och höst.

Det pågår ett utvecklingsarbete med syfte att stärka nämndens chefer i ett tillitsbaserat ledarskap. I maj månad bjuds samtliga chefer in till en ledardag med fokus på tillitsbaserat ledarskap i praktiken. Dagen kommer fokusera på att ge cheferna verktyg att arbeta tillitsbaserat i vardagen men också möjlighet att lära och inspireras av varandra. Planering inför ledardagen pågår och framtagande av stödmaterial för cheferna i fortsatt arbete.

Arbetsmiljö och hälsa

Arbetsmiljön är en mycket viktig faktor och förutsättning för att kunna leverera en god vård- och omsorg och att vara en attraktiv arbetsgivare. Ett systematiskt sätt att arbeta med och följa upp arbetsmiljön finns sedan flera år via det så kallade SAM-hjulet. En nära och god samverkan med fackliga parter är en viktig förutsättning för detta arbete och nämnden kommer under våren genomföra sin årliga samverkansdag för att stärka och bibehålla dessa relationer.

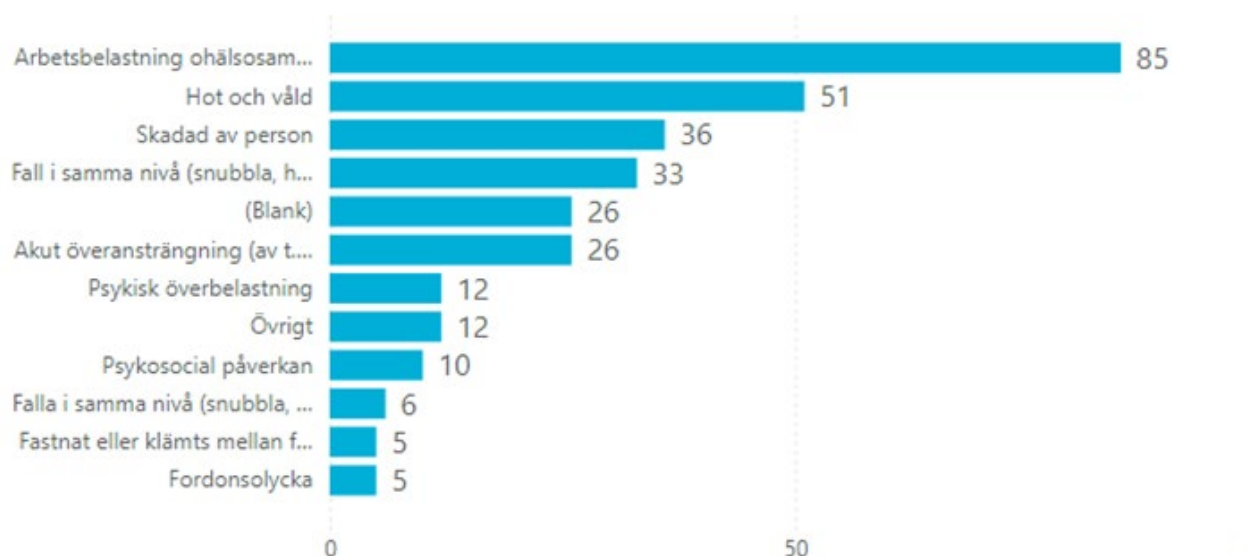
Årlig uppföljning

Årlig uppföljning av nämndens arbetsmiljöarbete 2023 gjordes under jan-april. Arbetet visade att utmaningar fortfarande finns kring ohälsosam arbetsbelastning samt hot och våld i våra verksamheter. Därtill behöver cheferna stöd i att använda IT-stödet Stratsys för arbetsmiljöarbetet och skyddskommittéerna lyfter ett behov av stöd i sitt uppdrag.

Tillbud och olycksfall

Mellan januari till mars i år ser händelserapporteringen ut på följande sätt:

Antal per Skadeorsak

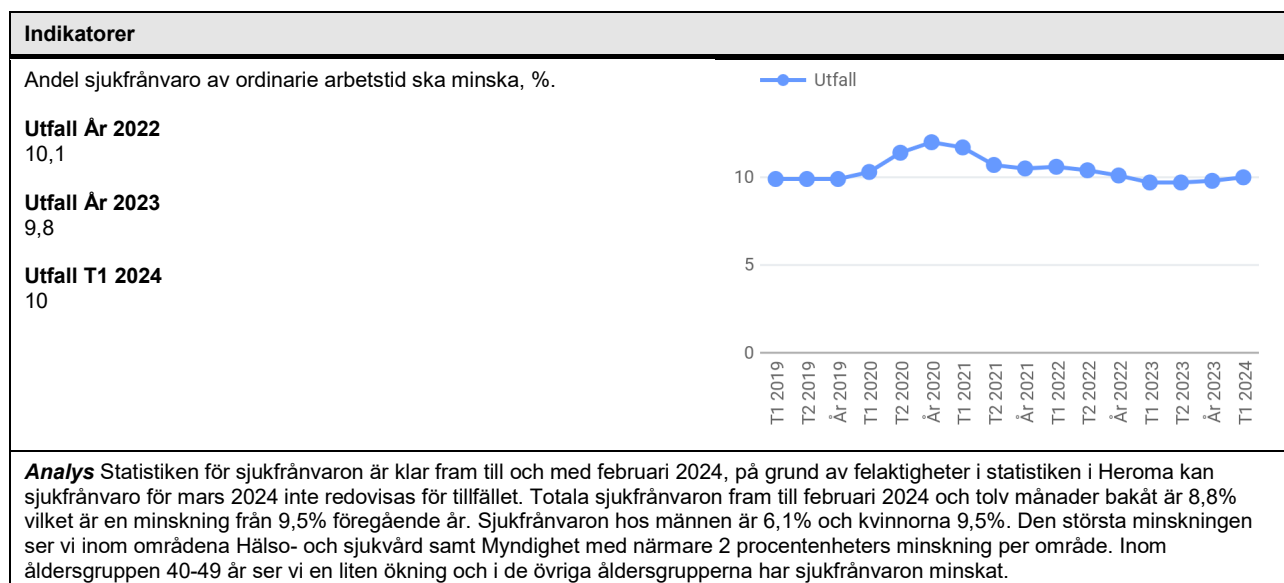
Fortsatt kan konteras att nämndens stora utmaningar är ohälsosam arbetsbelastning och hot och våld. Det kan tänkas att det rådande samhällsklimatet till viss del återspeglas i vår rapportering gällande tillbud och olycksfall där vi ser ett stort antal händelser kopplat till hot och våld samt skadad av person. Utbildningsinsatser i hot och våld påbörjades inom hemtjänst under 2023 och fortsätter inom fler verksamheter under 2024.

Avtalsåret 2024

2024 års avtalsförhandlingar har utmanat nämndens verksamheter. För nämnden innebar konfliktvarslet ifrån Kommunal ett intensivt arbete med att säkra bemanningen kopplat till blockaden på övertid, mertid och nyanställning. Parterna nådde ett avtal och konflikten blåstes av. Vårdförbundet har tagit ut sina medlemmar i regionerna i konflikt och varslade om konflikt för kommunerna den 6 maj. Om inget avtal nås träder en blockad mot övertid, mertid och nyanställning i kraft den 20 maj.

Löneöversyn genomförs nu på klara avtalsområden inom Allmän kommunal verksamhet, Akademikeralliansens, Kommunal samt Sveriges lärare.

2.4.1 Indikatorer

2.5 Mänskliga rättigheter

Vård- och äldreförvaltningen arbetar för att uppfylla lagstiftningen kring mänskliga rättigheter inom socialtjänst och hälso- och sjukvård. Både Socialtjänstlagen och Hälso- och sjukvårdslagen är på flera punkter tydliga med att vård och omsorg ska bedrivas i enlighet med de mänskliga rättigheterna. Genom att främja lika tillgång till vård och omsorg strävar förvaltningen efter att säkerställa att ingen individ exkluderas eller diskrimineras.

Verksamheterna värnar om varje individs autonomi och integritet genom att involvera dem i beslutsfattandet kring deras vård i samband med biståndsbedömning och uppföljning av beslut. Dessutom arbetar förvaltningen för att förebygga och bekämpa diskriminering och övergrepp gentemot brukare och patienter i enlighet med Diskrimineringslagen. Detta görs bl.a. genom det övergripande systematiska kvalitets- och förbättringsarbetet där arbetet med Lex Sarah och Lex Maria är viktiga delar för att utreda och förebygga missförhållanden.

Förvaltningen fokuserar på att skapa en inkluderande vårdmiljö där alla brukare och patienter, oavsett kön, bakgrund eller identitet, behandlas med respekt, värdighet och jämlikhet. Förvaltningen utbildar chefer och medarbetare i lagstiftningen om nationella minoriteters rättigheter och för dialog med finska minoriteten genom löpande samråd och erbjuder äldreomsorg på finska så långt det är möjligt, i enlighet med Borås Stads program för nationella minoriteters rättigheter.

Analys utifrån könsuppdelad statistik

Vård- och äldrenämnden ska ge likvärdigt stöd och service till stadens invånare oavsett kön. Stöd och service ges utifrån individens behov och önskemål. Nämnden tar inte hänsyn till kön vid fördelning av budget mellan verksamheter.

I nämndens uppföljning av grunduppdraget används könsuppdelad statistik där det finns sådan. Det möjliggör en analys utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Det kan handla om antalet brukare/patienter samt biståndsbedömda och utförda insatser. Nämndens redovisning av gynnande ej verkställda beslut redovisas också uppdelat på kön. Även i sammanställning av statistik och i analys av resultat från brukarundersökningar, Öppna jämförelser och kvalitetsregister används könsuppdelad statistik.

Statistik visar att den del av nämndens målgrupp som är 65 år och äldre så har en högre andel av kvinnorna behov av stöd. Det beror på att antalet kvinnor är högre än antalet män, särskilt från 80 år och äldre då fler har behov av insatser från äldreomsorgen.

Nämnden har fyra indikatorer för uppföljning av grunduppdraget. Två av dessa redovisas i

tertialrapporten. Uppföljningen av indikatorn "antal personer som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar (medelvärde)" visar att det inte finns några skillnader mellan män och kvinnor. Uppföljningen av indikatorn "andel personer 75 år och äldre i särskilt boende som behandlats med minst ett av sex olämpliga läkemedel" visar också att det inte finns några större skillnader mellan män och kvinnor, 7,6 jämfört med 7,8%

3 Intern kontroll

I Vård- och äldre-nämndens interna kontrollplan finns inga kontrollmoment som ska följas upp per månad, kvartal, tertial eller halvår. Varje riskområde följs upp kontinuerligt under året och redovisas för nämnden en gång per år.

4 Resurser

4.1 Nämndens verksamhet 1

4.1.1 Resultat

4.1.1.1 Ekonomiskt sammandrag (Tkr)

	Utfall jan-apr 2023	Budget 2024	Budget jan-apr 2024	Utfall jan-apr 2024	Avvikelse jan-apr 2024	Prognos-avvikelse
Statsbidrag	18 631	45 710	15 237	15 400	163	8 343
Avgifter och övriga intäkter	44 235	132 093	44 031	45 545	1 514	10 880
Summa intäkter	62 867	177 803	59 268	60 945	1 677	19 223
Personal	-439 207	-1 339 400	-426 505	-431 803	-5 298	-21 972
Lokaler	-19 534	-61 227	-20 409	-20 837	-428	-1 595
Material och tjänster	-95 723	-397 905	-131 980	-114 866	17 113	4 449
Kapitalkostnader	-49	0	0	-36	-36	-105
Summa kostnader	-554 512	-1 798 532	-578 894	-567 542	11 352	-19 223
Buffert (endast i budget)	0	-16 371	-5 457	0	5 457	0
Nettokostnader	-491 646	-1 637 100	-525 083	-506 598	18 486	0
Kommunbidrag	495 742	1 637 100	525 083	525 083	0	0
Resultat jämfört med kommunbidrag	4 097	0	0	18 486	18 486	0
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat						
Godkända "öronmärkta" projekt						
Resultat jämfört med tillgängliga medel						
Ackumulerat resultat						

4.1.1.2 Resultatanalys

Vård- och äldreomsorgen redovisar ett resultat för perioden på 18,5 mnkr och prognostiserar vid årets slut ett +/- 0 resultat. Det tidigare förväntade underskottet på 1,8 mnkr för att finansiera 2024 års kostnader avseende utdelning av surfplattor, vars syfte är att minska det digitala utanförskapet, bedöms nu kunna finansieras inom ram.

Nämnden ser att volymerna/insatserna ökar mer än vad som förväntas i budget inom korttiden och hemtjänsten, vilket anstränger budgeten på ett negativt sätt, då volymerna/insatserna har en direkt påverkan på kostnaderna.

Nämnden har precis tagit del av Stadens uppdaterade befolkningsprognos och konstaterar att den befolkningsprognos som låg till grund för budgeterade volymer 2024 återigen har lägre antal invånare över 80 år än det faktiska utfallet, vilket påverkar såväl insatser som ekonomi på ett negativt sätt. Sedan 2022 har nämnden haft en ansträngd situation gällande att få så kallade vård- omsorgsbeslut verkställda. Det in sin tur ger effekter på beläggningssituationen inom korttid som i sin tur ger effekter på beslutade och utförda timmar inom hemtjänsten. Sedan slutet av föregående år har kön succesivt minskat och börjar komma på en mer normal nivå. Hela insatskedjan en direkt påverkan på nämndens ekonomi då den ekonomiska styrmodellen fördelar ut medel utifrån utförda volymer till de verkställande verksamheterna som ska anpassa sina kostnader i förhållande till dess intäkter.

Nämnden förväntas klara verksamheten inom budgeterat anslag, men prognosen är högst osäker och det finns flertalet risker som kan komma att påverka utfallet. Det är oklart hur kommunals varsel om strejk påverkat ekonomin och det är av lika stor osäkerhet hur vårdförbundets eventuellt kommande konfliktåtgärder slår mot verksamheten och därmed ekonomin. Även bemanningen inför sommaren kan komma att påverka ekonomin på ett icke önskvärt sätt.

Intäkterna har en avvikelse mot budget på 1,7 mnkr och beror främst på att statsbidragen överstiger periodens budget med 1,5 mnkr, en avvikelse som under året förväntas öka och vid årets slut uppgå till 8,3 mnkr. Den stora årsavvikelsen förklaras bland annat av att tidigare års statsbidrag som ligger fonderade på balansräkningen tas upp till resultat. (Finansiering av surfplatteprojekt del 1 samt välfärdteknik.) Medlen finns inte budgeterade, dock finns inte heller kostnaderna för de av nämnden beslutade satsningarna budgeterade varpå en resultat effekt uteblir. Även 2024 års statsbidrag "God vård och omsorg" överstiger budget och påverkar således prognosen. Avgifter och övriga intäkter förväntas vid årets slut överstiga budget med 10,9 mnkr och beror främst på att 7,5 mnkr av statsbidraget för "utöka bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden" från 2023 inte finns budgeterade.

Kostnaderna för perioden avviker mot budget med ett totalt överskott på 11,4 mnkr. Merparten av överskottet kan härledas till ett överskott på material och tjänster som uppgår till 17,1 mnkr. En stor förklaring till det stora överskottet beror på att flertalet planerade aktiviteter ännu inte startat upp eller är under upphandling. Även omläggningen av finansieringsstrategin för trygghetslarmen påverkar kostnadsposten i positiv riktning. Nämnden ser även att åtstramningen i verksamheten inför 2024 med sämre ekonomiska förutsättningar påverkar utfallet i positiv riktning, då inköp hålls nere. Analys pågår för att säkerställa att verksamheten inte är mer återhållsam än nödvändigt. Personalkostnaderna har för perioden ett underskott på 5,3 mnkr och förväntas vid årets slut uppgå till 22,0 mnkr. Främsta förklaringen till det underskottet är ökade volymer gentemot budget på korttidsboende samt inom hemtjänsten men även på grund av den bemanningssituation som råder inom hälso- och sjukvården där externa sjuksköterskor behöver köpas in för att säkerställa patientsäkerheten.

Nämndens resultat påverkas även av de avsatta buffertmedlen. För perioden finns där ett överskott på 5,5 mnkr, som bör sättas i relation till nämndens resultat som uppgår till 18,5 mnkr.

4.1.2 Verksamhetsanalys

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Utfall jan-apr 2023	Budget 2024	Budget jan-apr 2024	Utfall jan-apr 2024	Avvikelse jan-apr 2024	Prognos-avvikelse
Central administration						
Intäkt	1 150	252	84	398	314	1 100
Kostnad	-15 090	-47 702	-15 901	-14 855	1 046	-1 100
Nettokostnad	-13 940	-47 450	-15 817	-14 457	1 360	0
Politisk verksamhet						
Intäkt	0	0	0	0	0	0
Kostnad	-921	-2 930	-977	-872	105	0
Nettokostnad	-921	-2 930	-977	-872	105	0
Vård och omsorg i ordinärt boende						
Intäkt	24 298	62 416	20 805	20 499	-306	4 158
Kostnad	-268 880	-856 445	-275 964	-274 158	1 806	-5 558
Nettokostnad	-244 582	-794 029	-255 159	-253 659	1 500	-1 400
Vård och omsorg i särskilt boende						
Intäkt	30 459	91 509	30 503	32 340	1 837	10 165
Kostnad	-227 084	-754 376	-240 740	-234 027	6 713	-10 165
Nettokostnad	-196 625	-662 867	-210 237	-201 687	8 550	0
Övrig verksamhet						
Intäkt	6 959	23 626	7 875	7 707	-168	3 800
Kostnad	-42 538	-137 079	-45 313	-43 630	1 683	-2 400
Nettokostnad	-35 579	-113 453	-37 438	-35 923	1 515	1 400
Buffert						
Intäkt	0	0	0	0	0	0
Kostnad	0	-16 371	-5 457	0	5 457	0
Nettokostnad	0	-16 371	-5 457	0	5 457	0
Totalt						
Intäkt	62 866	177 803	59 267	60 944	1 677	19 223
Kostnad	-554 513	-1 814 903	-584 352	-567 542	16 810	-19 223
Nettokostnad	-491 647	-1 637 100	-525 085	-506 598	18 487	0

Central administration

Ekonomi

För perioden redovisar verksamheten ett överskott på 1,4 mnkr, vilket främst beror på att planerade inköp ännu inte genomförts. Vid årets slut förväntas ett resultat på budgetnivå.

Analys av verksamheten

Förvaltningens stödfunktioner stöttar verksamheten i deras arbete att uppnå sina mål och är i högsta grad inblandade i förbättringsarbeten i hela organisationen.

Politisk verksamhet

Ekonomi

Verksamheten har för perioden ett mindre överskott för perioden på 0,1 mnkr och förväntas vid årets slut ha förbrukat hela det budgeterade utrymmet.

Analys av verksamheten

Nämnden har hittills haft fyra möten. Likt tidigare år planeras det att i anslutning till sammanträdena genomföras informations- och utbildningsinsatser för nämnden.

Ordinärt boende

Ekonomi

För perioden redovisas ett positivt resultat på 1,5 mnkr och årets prognos uppgår till ett underskott på 1,4 mnkr. Överskottet för perioden beror bland annat på att kostnaderna för verksamhetens planerade aktiviteter ännu inte börjat belasta ekonomin. Underskottet vid årets slut beror på att en kostnad avseende plockavgift för brukare med insatsen inköp felaktigt budgeterats under övrig verksamhet. Ett likvärdigt stort överskott återfinns inom den verksamhetsgrenen.

På beställarsidan prognostiseras ett underskott på 7,3 mnkr, varav 11,2 mnkr är kopplat till volymer (hemtjänsten -2,2 mnkr, korttidsvård -10,0 mnkr och dagverksamhet +0,4 mnkr samt egenavgifter +0,6 mnkr.). Bostadsanpassningen förväntas generera ett överskott på 3,0 mnkr samt ett överskott på grund av vakanser kopplat till kompensationsproblematiken på 1,0 mnkr. Utöver detta förväntas den delegerade hälso- och sjukvården generera ett underskott på volymen på 0,5 mnkr.

På utförarsidan beräknas en negativ avvikelse gentemot budgeten på över 6 mnkr där merparten beror och förklaras av bemanningsproblematik inom hälso- och sjukvården som löses genom att anlita legitimerad personal via externa företag, men även ovan nämnda felbudgetering av plockavgiften.

Ett överskott är att vänta kopplat till förändrad finansieringsstrategi avseende nämndens trygghetslarm. I budget finns medel avsatta för drift av dessa, men då utbyte av larm sker i enlighet med plan och genomförd upphandling, där nämnden valt att köpa larmen med investeringsmedel sker kapitalisering av kostnaden först 2025.

Analys av verksamheten

Under november månad föregående år genomfördes en analysverkstad vars syfte var att göra egenkontroll av myndighets fattade beslut och utfall i volymer ställt till frågeställning vad är skäligen levnadsnivå enligt lagens mening. Även likvärdighet i beslut analyserades och fokusområdena var inestet i hemtjänsten respektive vård- och omsorgsboende. Utifrån utfall av analysverkstaden kommer åtgärder att omhändertas under 2024 tillsammans med medarbetare på myndighet.

För att säkerställa att brukaren får rätt insatser utifrån sitt aktuella behov, arbetar myndighetsutövningen aktivt med uppföljning av beslutade insatser. Dock släpar detta arbete efter på grund av vakanser och hög personalomsättning de senaste åren gällande biståndshandläggare. Eftersläpning medför en risk för att den enskilde antingen kan få för mycket eller för lite insatser.

Under 2024 pågår en översyn av nämndens riktlinjer för vård och omsorg, delvis beroende på behov av förändrade arbetsätt utifrån demografin och omställningen till nära vård med mera. Det handlar delvis om att arbeta in ett tänk om "Digitalt först", vilket innebär att de insatser som går att utföras med välfärdsteknik ska provas först. Det har också funnits behov av att stärka upp ett förebyggande perspektiv i riktlinjerna i syfte att bevara självständighet så länge som möjligt, samt stärka skrivningar om anhörigperspektivet med mera.

Verksamheten fortsätter arbetet med att hantera platsbristen/köbildningen på vård- och omsorgsboende för dementa brukare, vilket medför ett hårt tryck på korttidseenheterna som får ta emot

brukare i väntan på boendeplacering. Bristen på korttidsboende för övriga brukare medför i sin tur hårdare belastning på hemtjänsten med ökat insatsbehov av såväl hemtjänsttimmar som dubbelbemanning. Situationen löses även med köp av externa placeringar.

Utöver det pågår ett intensivt arbete tillsammans inom närvårdssamverkan Södra Älvsborg kring samverkansrutinerna för in och utskrivningsprocessen till och från sjukhus. Syftet är att kommunen och i förekommande fall primärvården ska möta brukaren i sin naturliga hemmiljö för att ges bättre förutsättningar till ett personcentrerat förhållningssätt. Tanken är att detta nya arbetssätt ska öka antalet SIP, Samordnad individuell plan, samt att fast vårdkontakt från den primära vården ska bli mer aktiv i kontakten med brukaren/patienten. Arbetssättet är en del av omställningen till Nära vård.

Förvaltningen har fattat beslut om att utveckla automatiserat beslutsfattande inom biståndshandläggningen via så kallad RPA-teknik. (Robotic Process Automation), först ut för tekniken är handläggning av trygghetslarmen. Införandet har visat sig vara komplicerat då flertalet it-system behöver kommunicera med varandra. Lyckas implementeringen finns troligtvis fler processer där RPA kan underlätta för handläggningen av arbetsuppgifter.

Hemtjänst

Antalet brukare med behov av hemtjänst per månad ökade under hösten 2023 med 100 personer, en ökning som inte setts på flera år, även brukare med insatsen larm har under det senaste året ökat med 100 personer. Ökningen behöver analyseras i relation till antalet äldre i Borås Stad samt den kö till vård- och omsorgsboende som funnits, en analys som inte är färdigt i nuläget. En annan aspekt som påverkar verksamheten är att insatsen boendestöd som nämnden köper från Sociala omsorgsnämnden ökar. Under 2022 kom de båda nämndernas förvaltningschefer överens om en ny tillämpning på hur de båda nämndernas reglementen skulle tolkas. Överenskommelsen innebär att Sociala omsorgsförvaltningen inte tar sig an ärenden där brukaren inte är inskriven inom specialpsykiatrin. Tillämpningen har medfört en förskjutning till nämnden av ärenden som hamnar precis utanför regionens specialistpsykiatri varpå boendestöd och inte hemtjänst bäst matchar behovet.

För tillfället finns det fem aktiva LOV-företag som har tillstånd via IVO att bedriva hemtjänst och ett femte företag är på väg in i verksamheten den 15 maj, vilket kan komma att påverka fördelningen mellan insatser utförda i egen och extern regi.

Den utförande verksamheten gick in i 2024 med stora kostnadsbesparingar. Den framtagna handlingsplanen, med bland annat minskade kostnader för overtid, har arbetats med aktivt och fallit ut enligt planering. Sommarens semesterrekrytering pågår och vid utgången av april månad saknas ca 60 vikarier. En försvårande omständighet i rekryteringen är att körkort krävs för de som anställs.

Installationen av de upphandlade trygghetslarmen pågår och förväntas vara klart under våren. Dock innebär det att medarbetarna fram till sommaren kommer behöva hantera tre system samtidigt, innan de gamla är ersatta.

Korttid och växelvård

Det är fortsatt hårt tryck på förvaltningens korttidsenhet med demensinriktning, då flertalet brukare vistas där i avvaktan på att få sitt beslut om vård- och omsorgsboende verkställt. Utan dessa personer på korttiden hade det inte varit fullbelagt, utan snarare funnits lediga platser. Trycket på somatisk korttid har lättat då det nu finns lediga somatiska platser på vård- och omsorgsboende. Upplevelsen är också att många som kommer på korttidsvistelse har stora och uppdämda vård-, omsorgs- och sjukvårdsbehov, många palliativa patienter och fler med kognitiva symtom på de somatiska platserna.

För att hantera trycket på korttid med demensinriktning köper nämnden sedan 1 februari fem korttidsplatser av Svenljunga kommun utifrån ett samverkansavtal. Dessa fem platser blockförhyrs vilket innebär en fast kostnad oavsett om platserna används eller inte, målet kommer dock vara att ha dem konstant belagda. Utöver dessa fem platser har det dessutom behövt köpas korttidsplatser i Ulricehamn, Tranemo och Herrljunga under januari till mars. Dessa köp av korttidsplatser har medfört att förvaltningen lyckats undvika så kallat betalansvar för patienter som inte skrivs hem från Södra Älvsborgs sjukhus i den takt som regleringen mellan vårdgivarna anger.

Dagverksamhet

Sedan hösten har det varit kö till dagverksamheten och arbete pågår med att försöka belägga alla tillgängliga platser i så hög grad som möjligt. Bland annat genom att verksamheten överbelägger några platser då alla inskrivna brukare inte alltid kommer på sina inplanerade dagar arbetar samt att brukare inte kommer kunna behålla sin plats om man är frånvarande en längre period.

Det är fortsatt svårt att finna brukare till dagverksamheten Klubb Viskan som erbjuder platser för de under 65 år varpå brukare över 65 år får kvarstanna i verksamheten om de på ett bra sätt fortsatt kan tillgodogöra sig verksamhetens innehåll. Verksamheten har även sedan mars flyttat in i lokaler på Margaretagatan, där en mötesplats finns och ett samarbete mellan verksamheterna kommer att påbörjas.

Särskilt boende

Ekonomi

Periodens resultat uppgår till +8,5 mnkr och vid året slut förväntas ett redovisat resultat på budgetnivå. Nämnden har sökt men ännu inte beviljats medel för det prestationsbaserade statsbidraget 2024 avseende "utöka bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden". Ett eventuellt beviljade av medel kan komma att påverka resultatet.

På beställarsidan prognostiseras ett överskott vid årets slut på 5,5 mnkr, vilket förklaras av att de externa placeringarna inte förväntas nå upp till budgeterad nivå samt en lägre beläggning av somatiska platser i början av året. Från maj månad har nämnden enbart en brukare placerad på externt köpt plats.

På utförarsidan prognosticerar ett underskott för året på 2,5 mnkr kopplat till främst personalsituationen inom hälso- och sjukvårdsorganisationen. På grund av svårigheter med kompetensförsörjningen behöver verksamheten ta till dyra lösningar i form av inhyrd personal. Verksamheten tyngs även ekonomiskt av fördyrade kostnader för sjukvårdsmaterial och hjälpmedel. Ett underskott är även att vänta för kostnader avseende så kallade läkemedelsskåp i brukarnas läkemedel, som ska bidra till ökad säkerhet kring läkemedelshanteringen.

Analys av verksamheten

Innevarande år har antalet belagda platser budgeterats till 856 stycken, vilket är en ökning från föregående år med åtta platser. Det egentliga behovet är större enligt nämndens behovsprognos, som visar på att behovet uppgår till 913 platser för 2024. Anledningen att fler belagda platser inte budgeterats beror på att nämnden endast producerar 874 platser och ett visst antal platser behövs för in- och utflyttningslogistik. Den aktuella situationen med är svårlöst då staden inte har möjlighet att hastigt öka upp antalet boendeplatser i avvaktan på att det nya boendet på Kristinegränd står klart i början av 2025 med 73 platser.

Under 2023 har det varit många brukare i kö till vård- och omsorgsboende, som mest 144 stycken under en enskild månad hösten 2023. I slutet på 2023 började kön att minska och omfattar i dagsläget mellan 50-60 brukare, vilket kan betraktas som en nästintill normalkö. Förklaringen till den kraftigt minskade kön är ökade dödstal på boendena under flera månader i rad samt något färre ansökningar och något fler avslag på ansökningar till boendena. Verksamheten har även börjat arbeta mer aktivt med de brukare som tackar nej mer än en gång till ett erbjudande om plats, enligt det förhållningssätt som beslutats i nämndens riktlinjer för vård- och omsorgsboende.

Då det under flera år har varit platsbrist på vård- och omsorgsboende har det medfört att det uppstått ej verkställda beslut när plats inte kan erbjudas inom tre månader, vilket ska rapporteras till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Under kvartal 1 2024 var det 74 personer (kvartal 4 2023 var siffran 115) som inte har fått sitt beslut om vård- och omsorgsboende verkställt inom tre månader, varav vissa av dessa för tillfället hade tackat nej till sitt erbjudande. Nämnden har fått begäran om yttranden från IVO i nio av dessa individärenden. I fyra av ärendena har IVO beslutat att det inte finns

skäl att ansöka om utdömning av särskild avgift hos förvaltningsrätten. I ett av ärendena har IVO valt att yrka till Förvaltningsrätten om ett föreläggande för nämnden att betala ett vite om 19 tkr per månad tills beslutet verkställs eller avslutas av annan anledning. I detta ärende har myndighetsutövningen yttrat sig till Förvaltningsrätten och ett domslut avvaktas nu. Övriga ärenden väntar på IVOs bedömning.

Verksamheten har även gjort ett omtag i arbetet kring BPSD, där förvaltningens demenssamordnare och verksamhetsutvecklare har upprättat handlings- och aktivitetsplan för alla vård- och omsorgsboenden och stöd från häls- och sjukvårdsorganisationen kommer ges till verksamheterna vid genomförandet. BPSD är ett nationellt register där syftet är att skatta symtom och genom multiprofessionella vårdåtgärder minska beteendemässiga och psykiska symtom (BPSD) och därigenom minska lidandet och öka livskvaliteten för personen med kognitiv sjukdom/demenssjukdom.

Verksamheten ser att omvårdnadsbehovet för de äldre ökar, vilket påverkar bemanningsbehovet, då särskilda vårdbehov såsom trachbehandling och hostmaskin genomförs. För att säkra kvaliteten för de brukarna på boendena håller verksamheten på att rekrytera specialistundersköterskor, vilket även ger undersköterskor ytterligare en karriärväg i yrkeslivet.

Rekryteringen av sommarvikarier löper på och ser bättre ut än föregående år. Dock finns svårigheter för ytterområdena att rekrytera personal med körkort.

Hälso- och sjukvård

I den organisationsform som nämndens hälso- och sjukvård bedrivs är det svårt att särskilja vad som ordinärt - och särskilt boende varpå analys av verksamheten redovisas särskilt. Ekonomin för nämndens hälso- och sjukvård redovisas under ordinärt- respektive särskilt boende utifrån schablonberäkningar.

Analys av verksamheten

Bemanningsituationen är likt tidigare år fortsatt ansträngd, avseende sjuksköterskor, och de uppstådda vakanserna löses med inhyrd extern bemanning, för att klara uppdraget samt upprätthålla patientsäkerheten. Personalomsättningen fortsätter att vara hög, även om toppen från 2023 verkar vara vänd, men behovet av extern bemanning kvarstår. Den största utmaningen på kort sikt är att klara sommarbemanningen utan alltför stor kostnad avseende inhyrd personal och samtidigt säkerställa den ordinarie personals semester. En orsak som lyfts för att klara kompetensförsörjningen på lång sikt är lönenivån, flertalet rekryteringar faller på att tilltänkta kandidater tackar nej, då arbetsgivare i närheten erbjuder högre löner.

Trycket och arbetsbelastningen ökar även för den legitimerade personalen. Det beror delvis på korta ledtider vid utskrivning från sjukhus och allt mer avancerad sjukvård i hemmet, vilket ställer höga krav på medarbetarna för att upprätthålla god vård med hög patientsäkerhet. I samband med omställningen till nära vård behöver resursfördelningen mellan kommun och region ses över.

Legitimerad personal och enhetschefer på vård- och omsorgsboenden har tillsammans genomfört en första omgång av utbildningen Kvalitet- och patientsäkerhetsarbete. Utbildningen syftar till att legitimerad personal ska få ökad kunskap, verktyg och strategier för att leda kvalitets- och patientsäkerhetsarbete i vårdnära teamarbete och i samarbetet med enhetschefen.

En planering för pilotprojekt med digitala läkemedelsgivare är igång, där två hemtjänstgrupper och berörda team inom hälso- och sjukvården omfattas. Planen är att genomföra en pilot i centralorten och en i en serviceort och förväntas omfatta 10+10 brukare/patienter. Målsättningen är att komma igång innan sommaren.

Övrig verksamhet

Ekonomi

Utfallet för perioden uppgår till ett överskott på 1,5 mnkr och vid årets slut förväntas resultatet landa på ett överskott på 1,4 mnkr. Överskottet beror på en felbudgetering av kostnader för plockavgifter för

brukare inom hemtjänsten med insatsen inköp av livsmedel. Ett lika stort överskott återfinns inom ordinärt boende. Det tidigare befarande underskottet på 1,8 mnkr kopplat till 2024 års kostnader avseende utdelning av surfplattor, bedöms nu kunna finansieras inom ram.

Analys av verksamheten

Kost- och vaktmästeriverksamhet

Kostverksamheten upplever en mer stabil ekonomisk utveckling, då livsmedelspriserna verkar ha stabiliserat sig, dock är en prisjustering att vänta i maj som kan påverka kostnaderna framåt. Arbetet med att minska matsvinnet har börjat ge effekter som i sin tur innebär minskade kostnader. Samarbetet med kärnverksamheten för att öka kvaliteten på måltiderna för brukarna fortsätter. De ekologiska samt närproducerade inköp uppgår till 40 % och 25 % för perioden.

Sedan september 2023 är omställningen av resursgruppens arbete kring tvätteriverksamhet genomförd. All övertalig personal är omplacerad till lokalvårdsverksamheten, dock överstiger fortfarande kostnaderna för lokalerna budget och ett arbete pågår för att hitta effektiva lösningar. Lokalvårdsorganisationen är nu fullt etablerad och finns på samtliga vård- och omsorgs och korttidsboenden. Stort fokus har varit att få en organisation på plats med rätt kvalitet för att möta de hygienkrav som finns, vilket nu är uppfyllt.

För såväl kockar som lokalvårdare kommer verksamheten genomföra en språkutbildning, vilket är en positiv utveckling för de av verksamhetens medarbetare som är språksvara.

Förebyggande verksamhet

En god förebyggande verksamhet gör att inträdet i äldreomsorgen kan förskjutas framåt och om teknikanvändningen ökar kommer våra seniorer i större utsträckning att kunna använda teknik för att få ett självständigt liv. Nämnden vill möta morgondagens seniorer och synliggöra möjligheter och skapa nyfikenhet kring digitalisering och teknik. Arbetssättet ses som en framgångsfaktor då äldreomsorgen står inför framtida utmaningar och behöver våga tänka nytt.

Nämndens seniorhälsokonsulenter arbetar med förebyggande hembesök och digitalt stöd. Verksamheten planerar att under året besöka fler vårdcentraler för att sprida information om att de finns och vad de kan vara behjälpliga med. Mer uppsökande och information om samtliga förebyggande verksamheter görs och kommer att ytterligare förstärkas under året.

Nämnden har rekviderat statsbidrag för att utveckla arbetet med hälsosamtal i syfte att stärka arbetet med ofrivillig ensamhet, medlen kommer nyttjas till att arbeta med tidigt förebyggande insatser i syfte att främja ett hälsosamt åldrande.

Verksamheten arbetar även mer strategiskt med att stärka anhängarperspektivet i organisationen. Ett samarbete med skolan och individ- och familjeomsorgen för föräldrar till barn med problematisk skolnärvaro inleddes under hösten 2023 och kommer fortsätta under innevarande år.

Buffert

Nämnden avsatte 1 % av kommunbidraget storlek i budgeten till en buffert för oförutsedda kostnader enligt gällande reglemente. Nämnden tog på sitt februarimöte beslut om att finansiera en tandhygienist på 25 procent via ett samverkansavtal med Folk tandvården med buffertmedel. Medlen är ännu inte flyttade från buffertbudgeten.

För perioden uppgår utfallet för bufferten till 5,5 mnkr som påverkar resultatet i positiv riktning.

5 Investeringar

5.1 Sammanställning Investeringensvolym

	Budget 2024	Utgift april 2024	Prognos 2024	Avvikelse 2024
Investeringar årliga anslag	17 000	6 830	7 000	10 000
Investeringar som löper över flera år	20 000	0	20 000	0
Summa	37 000	6 830	27 000	10 000

5.2 Investeringar, årliga anslag

Investeringsprojekt

Tkr	Budget 2024	Utgift april 2024	Prognos 2024	Avvikelse 2024
Trygghetslarm	17 000	6 830	7 000	10 000
Summa	17 000	6 830	7 000	10 000

Analys

Nämndens investering löper på enligt plan och beräknas bli 10,0 mnkr lägre än tilldelad investeringsram. Merparten av inköpen är färdigställda.

5.3 Investeringar som löper över flera år

Tkr	Godkänd utgift	Budget 2024	Utgift april 2024	Prognos 2024	Avvikelse 2024	Total prognos	Projekt status
Kristinegränd	30 000	20 000	0	20 000	0	30 000	3
Summa	30 000	20 000	0	20 000	0	30 000	

Förklaring projektstatus

0: Ej påbörjat projekt

1: Förstudie

2: Projektering

3: Investeringen pågår

4: Klart för ekonomisk slutredovisning

Analys

Upphandling pågår och förväntas slutföras under de kommande månaderna. Hela investeringsutrymmet förväntas nyttjas.

Lena Elliot
Handläggare
033 357047

Datum
2024-05-20

Instans
**Vård- och äldre-
nämnden**
Dnr VAN 2024-00132 3.7.1.1

Definitiv LOV-ersättning 2024

Vård- och äldre- nämndens beslut

Vård- och äldre-
nämnden beslutar att fastställa den definitiva ersättningen till externa utförare i hemtjänstvalet 2024.

Ärendet i sin helhet

Kommunstyrelsen beslutade 2019 att ersättningen till de externa utförarna inom hemtjänstvalet (LOV-företagen) årligen skulle justeras med omsorgsprisindex (OPI) som SKL publicerar i december varje år (dnr 152/2019).

Vård- och äldre-
nämnden har därefter årligen föreslagit ny ersättningsnivå till Kommunstyrelsen som sedan fastslagit den.

2021 beslutade Kommunstyrelsen (dnr KS 2021-00131) att Vård- och äldre-
nämnden årligen fastställer ny ersättningsnivå utifrån 2019 års beslut om uppräknings-
av timersättning med OPI, och delger Kommunstyrelsen sitt beslut.

Vård- och äldre-
nämnden fastställde på sitt januarimöte 2023 en preliminär ersättningsnivå, då 2024 års OPI vid tidpunkten endast var preliminärt eftersom ett centralt löneavtal mellan SKR och kommunal inte fanns på plats.

Ett definitivt OPI index för 2024 publicerades den 19 april, varpå den definitiva ersättningen till LOV-företagen kan fastställas.

Timersättningen för LOV-företagen 2024 höjs enligt OPI-index med 5,0 %.

För privata utförare som utför både omsorgs- och serviceinsatser blir ersättningen 497 kr per timma i tätort och 512 kr per timma utanför tätort.

Privata utförare som enbart utför serviceinsatser blir ersättningen 400 kr per timma i tätort och 415 kr per timma utanför tätort.

För båda insatserna tillkommer ersättning för heltid med 8 kr per timma.

Beslutsunderlag

1. Hemtjänst LOV 2024 Definitiv

Samverkan

Informeras vid FSG 2024-05-15

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen

Johan Wikander
Ordförande

Tina Isaksson
Förvaltningschef

Definitiva ersättningar inom hemtjänstvalet 2024

Omvårdnads- och serviceinsatser

	Privat utförare kr/timme
Tätort	497
Utanför tätort	512
Tillägg för heltid	8

Serviceinsatser

	Privat utförare kr/timme
Tätort	400
Utanför tätort	415
Tillägg för heltid	8

I beloppet ingår en moms-kompensation på tre procent.

Dubbelbemanning

Ersättningsbeloppet är det samma som för "grundbemanningen".

Oplanerad frånvaro (bomtid)

Från 2023 är den tidigare ersättningen för oplanerad frånvaro inkluderad i grundersättningen.

Lena Elliot
Handläggare
033 357047Datum
2024-05-20Instans
**Vård- och äldre-
nämnden**
Dnr VAN 2024-00138 3.7.1.1

Budgetuppdrag VÄN 2024 om LOV-ersättning

Vård- och äldre- nämndens beslut

Vård- och äldre-
nämnden beslutar att 2024 års budgetuppdrag om LOV-
ersättning är besvarat.

Ärendet i sin helhet

Uppdrag

Vård- och äldre-
nämnden har i budget 2024 fått i uppdrag att utvärdera
ersättningsmodellen för LOV-företagen i hemtjänsten för att se om, och på
vilket sätt, dessa påverkas av effektiviseringar inom verksamheten som utförs i
egen regi.

Bakgrund

I Borås Stads budget 2019 fick Kommunstyrelsen i uppdrag att utreda de så
kallade LOV-företagens ersättning och vilka regler som kunde förenklas. Ett av
de förslag som föreslog och som Kommunfullmäktige fastslog (Dnr KS 2019-
00152) var att införa omsorgsprisindex (OPI) som uppräkningsmodell för de
externa utförarnas ersättning (timpris).

Modellen men uppräknings av LOV-företagens enligt OPI infördes 2020.
Uppräkningen har sedan dess till de externa företagen ersätts med föregående
års belopp uppräknat med fastslaget OPI.

OPI är i huvudsak baserat på aktuellt löneavtal mellan SKR och Kommunal
samt utvecklingen av konsumentprisindex. OPI tar därmed inte hänsyn till de
totala resurser som nämnden har att omfördela inom sin verksamhet eller de
effektiviseringar som krävs för att nå budget i balans eller leva upp till kravet på
god ekonomisk hushållning. OPI är inte heller alltid jämförbart med
uppräkningsmodellen som Kommunfullmäktige beslutar om till nämnd, som grundar
sig på ett förväntat löneutrymme samt förväntade prisökningar eller de
effektiviseringskrav som åläggs nämnden. I nämndens tilldelning/uppräknings
av pris och löner ingår ofta en inbyggd effektivisering.

Analys

I tabell nedan ses ur det externa samt interna ersättningspriset utvecklas sedan
2020 i procentuell förändring år till år samt en total uppräknings från 2020 fram
till 2024. I beräkningen har de eventuella justeringar som gjorts på ersättningen

med anledning av ny lagstiftning eller andra organisatoriska förändringar räknats bort.

procentuell utveckling	2021	2022	2023	2024	2020-2024
LoV ersättning (OPI)	1,5%	1,9%	4,6%	5,0%	13,7%
Intern ersättning	1,8%	2,1%	3,4%	2,8%	12,4%

Det blir därmed tydligt att den interna ersättningen var marginellt större under fram till 2022, år då Kommunfullmäktige inte la några effektiviseringskrav på stadens nämnder.

Under 2023 och 2024 är ökningen med stor marginal större för LOV-företagen, vilket även är budgetår som kraftigt påverkats av det allmänna ekonomiska läget med konjunktursvängningar, inflationsökningar och effektiviseringskrav.

2023 ålades inte nämnden något effektiviseringskrav, dock kompenserades man inte fullt ut för inflationsökningar, vilket OPI gör fullt ut. 2024 ålades nämnden effektiviseringskrav från Kommunfullmäktige samt att de för andra året på rad inte kompenserades för inflationsökningen.

Över tid har ersättningen ökat mer för LOV-företagen som har en uppräkningsfaktor som ligger utanför nämndens påverkan.

Inför budget 2024, med en för Vård- och äldrenämnden mycket stramare ekonomi, var ett av förslagen från förvaltningen som lades fram och som sedan genomfördes att minska den interna ersättningen till hemtjänsten. Den externa hemtjänstersättningen räknades dock med OPI i enlighet med Kommunfullmäktiges, utan något inslag om effektivisering.

Utifrån den praxis blir det därmed omöjligt för LOV-företagen att omfattas av de effektiviseringar som åläggs nämnden eller som görs på nämndnivå i egen regi.

Slutsats

Slutsatsen är således att LOV-företagen genom Kommunfullmäktiges beslut om uppräkningsfaktor enligt OPI över tid inte påverkas av de effektiviseringar som verksamheten som utförs i egen regi genomför. Rimligtvis borde beslutet om uppräkningsfaktor enligt OPI kompletteras med en skrivelse att även LOV-företagen kan omfattas av effektiviseringskrav i samma omfattning som den interna regins utförare effektiviseras. En sådan skrivelse finns till exempel för de av nämnden upphandlade vård- och omsorgsboendena och borde vara fullt möjligt att genomföra. Ett sådant beslut om inbyggda effektiviseringskrav bör även omfatta alla typer av ersättningar där Staden använder skattemedel för att bedriva verksamhet av extern part som kommer Boråsaren tillgodo. En sådan praxis skulle även leda upp till kommunens åtagande om god ekonomisk hushållning.

Samverkan

Informerades vid FSG 2024-05-15

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen

Johan Wikander
Ordförande

Tina Isaksson
Förvaltningschef

Ulrika Zettergren Johansson
Handläggare
033 35 52 24

Datum
2024-05-20

Instans
**Vård- och äldre-
nämnden**
Dnr VAN 2024-00134 1.1.3.1

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL Kvartal 1 2024

Vård- och äldre- nämndens beslut

Vård- och äldre-
nämnden beslutar att godkänna statistikrapport avseende ej
verkställda gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen från 1 januari
2024 till och med 31 mars 2024.

Ärendet i sin helhet

Vård- och äldre-
nämnden ska till Inspektionen för vård och omsorg (IVO)
rapportera alla gynnande beslut om bistånd enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen
som ej verkställts inom tre månader från dagen för beslut. Rapportering ska ske
en gång per kvartal. När ett ärende som tidigare rapporterats som ej verkställt
och sedan verkställs, ska nämnden anmäla det till Inspektionen för vård och
omsorg (IVO). Rapporteringen till IVO görs av förvaltningens utsedda
rapportör.

Vård- och äldre-
nämnden ska också till Kommunstyrelsen och Stadsrevisionen
lämna statistikrapporter över hur många gynnande beslut enligt 4 kap. 1 §
Socialtjänstlagen som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslut. I
rapporten ska nämnden ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur
lång tid som förflutit från dagen för respektive beslut. Uppgifterna i rapporten
ska vara avidentifierade.

Beslutsunderlag

1. Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL Kvartal 1
2024

Samverkan

Informeras vid FSG 2024-05-15

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen
2. Stadsrevisionen

Johan Wikander
Ordförande

Tina Isaksson
Förvaltningschef

Vård- och äldreutskottet

Redovisning av ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § SOL, Kvartal 1 2024

2024-01-01 2024-03-31

Ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § SoL, Kvartal 1 2024			
Nämnd	Typ av insats	Antal dagar sedan beslut	Man/kvinna
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	989	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	912	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	763	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	752	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	711	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	648	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	611	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	670	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	645	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	606	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	592	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	554	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	518	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	449	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	399	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	457	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	381	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	398	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	398	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	399	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	363	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	379	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	390	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	345	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	418	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	415	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	339	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	313	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	314	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	342	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	332	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	263	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	311	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	291	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	242	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	271	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	208	M

Ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § SoL, Kvartal 1 2024

Nämnd	Typ av insats	Antal dagar sedan beslut	Man/kvinna
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	233	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	279	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	276	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	177	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	179	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	256	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	185	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	152	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	152	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	177	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	215	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	140	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	120	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	198	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	193	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	174	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	118	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	118	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	184	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	104	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	140	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	184	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	95	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	173	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	147	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	119	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	108	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	105	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	110	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	149	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	104	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	138	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	137	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	109	M
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	132	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	98	K
VÄF Myndighet	Vård och omsorgsboende	93	K
VÄF Myndighet	Dagverksamhet	119	K
VÄF Myndighet	Dagverksamhet	159	K
VÄF Myndighet	Dagverksamhet	117	K
VÄF Myndighet	Boendestöd FH	147	M
VÄF Myndighet	Boendestöd FH	131	K

Till VÄN - Redovisning av ej verkställda beslut kvartal 1 2024

Analys

Vård- och äldreomsorgen, Borås Stad, har 79 beslut som inte verkställts inom tre månader, vilket är 50 beslut färre än föregående kvartal. Av dessa gäller 74 insatsen vård- och omsorgsboende, tre insatsen dagverksamhet för personer över 65 år och två insatsen boendestöd.

Vård- och omsorgsboende – Under kvartalet är det 74 personer (kvartal 4 2023 var siffran 115) som inte fått sitt beslut om vård- och omsorgsboende verkställt inom tre månader. Dessa 74 personer fördelar sig inom olika kategorier, det handlar om personer som på grund av platsbrist inte har fått något erbjudande alls inom tre månader, det handlar om personer som själva har tackat nej till ett eller ibland flera erbjudanden, men också om personer som under perioden har gått över tre månader men ändå senare under kvartalet har fått sitt ärende verkställt eller avslutat av annan anledning (avlidit eller flytt till annan kommun) och således inte kommer att finnas med på kommande kvartals rapportering.

Under kvartal 4 2023 beviljades 66 nya bifallsbeslut, och samma siffra för kvartal 1 2024 var 88, vilket resulterar i 154 bifallsbeslut på sex månader. Under samma period avled 98 personer på vobo kvartal 4 2023 respektive 96 personer kvartal 1 2024 vilket tillsammans blir 194 avlidna personer på vobo under dessa sex månader. Denna differens är delvis förklaringen till att de ej verkställda beslut som överstigit tre månader har minskats under kvartal 1 2024. Ytterligare en anledning till att de ej verkställda besluten på vobo minskat är att myndighets biståndshandläggare i samband med sin uppföljning fokuserat lite extra på de brukare som återupprepat tackat nej till erbjudande om verkställighet av sitt bifallsbeslut. Dessa brukare har ombetts att återta sin ansökan och således bifallsbeslut för att istället återkomma med en ny ansökan när behov och motivation till att flytta in på vobo infunnit sig.

Under tiden som brukare inte får sitt beslut om vård- och omsorgsboende verkställt och de inte kan vistas i hemmet beviljas vissa brukare en korttidsplats. Detta har medfört att det även blivit fullbelagt på nämndens korttidsenheter. Med anledning av detta har det behövt vidtas åtgärder för att öka upp antalet korttidsplatser. Bland annat överbelägger staden sina egna korttidsplatser, samt köper nämnden korttids- och vård- och omsorgsboendeplatser i kranskommuner. Då det finns en risk att platsbristen på vård- och omsorgsboende består fram till att det nya vård- och omsorgsboendet på Kristinegränd står klart i början av 2025 (73 nya platser) har förvaltningen tagit initiativ till ett mer långsiktigt arbete kring platsbristen. En styrgrupp med underliggande arbetsgrupper arbetar med att finna alternativa boendelösningar och andra eventuella åtgärder som ska kompensera bristen på boendeplatser.

Biståndshandläggaren har ett uppföljningsansvar under tiden som ett bifallsbeslut inte kan verkställas. Syftet är att undersöka hur behovet tillgodoses under tiden och man ska också erbjuda alternativt stöd i avvaktan på att den egentliga insatsen kan verkställas. Om vare sig vård- och omsorgsboendeplatser eller korttidsplats kan verkställas på grund av platsbrist har i vissa fall kompensatoriska insatser beviljats. En sådan insats kan till exempel vara dygnet runt tillsyn i hemmet vilket belastar en redan hårt pressad verkställighet/hemtjänst.

Dagverksamhet för personer över 65 år – Under kvartalet är det tre personer som inte fått sitt beslut om dagverksamhet verkställt inom tre månader. Av dessa personer är det en person som senare under kvartalet fått sitt ärende verkställt, en person har återtagit sin ansökan och en person har avslutat sin insats på grund av flytt till vård- och omsorgsboende.

Boendestöd – Under kvartalet är det två personer som inte fått sitt beslut om boendestöd verkställt inom tre månader. Att besluten inte verkställts beror på att brukarna själva inte upplevt sig motiverade till att ta emot den beviljade insatsen. Ansvarig handläggare har haft regelbunden kontakt med personerna och arbetat motiverande för att verkställa besluten. Ett av besluten är nu verkställt och ett är återtaget av brukaren själv.

Yttrande från Inspektionen för vård- och omsorg/IVO

Sedan nämnden fick problem med att verkställa beslut om vobo inom tre månader har Inspektionen för vård- och omsorg/IVO begärt in yttranden i nio av individärendena. Svar har inkommit i fyra av ärendena och i tre av dessa blev beslutet att Vård- och äldrenämnden inte utdömdes en särskild avgift (vitesavgift) och i det fjärde ärendet har IVO yrkat till förvaltningsrätten att besluta om att Borås stad ska betala en särskild avgift på mellanskillnaden mellan kostnaden för ett vobo och de insatser brukaren hade under väntetiden i sitt ordinära boende. Detta har Vård- och äldreförvaltningens myndighetsenhet givits möjlighet att yttra sig över och ärendet ligger nu för avgörande i Förvaltningsrätten. Nämnden behöver ta höjd i sin budget för eventuella utdömanden av särskild avgift.

Christina Lindén
Enhetschef
VÅF Myndighet
Borås Stad

Viliana Markova
Handläggare
033 355384

Datum
2024-05-20

Instans
**Vård- och äldre-
nämnden**
Dnr VAN 2024-00098 1.1.3.1

Initiativärende om att återrapportera uppgifter som efterfrågades i samband med de privata aktörernas verksamhetsberättelser

Vård- och äldre- nämndens beslut

Vård- och äldre-
nämnden beslutar att initiativärendet om att återrapportera uppgifter som efterfrågades i de privata aktörernas verksamhetsberättelser är besvarat.

Sammanfattning

Vid Vård- och äldre-
nämndens sammanträde 2024-03-26 presenterade Vänsterpartiet (V) ett initiativärende om att återrapportera uppgifter som efterfrågades i samband med de privata aktörernas verksamhetsberättelser.

Vid Vård- och äldre-
nämndens sammanträde, 2024-02-26, behandlades verksamhetsberättelser från Vardaga som sedan 2023-11-01 har tagit över driften av vård- och omsorgsboendena på Kapplandsgatan 8 och Kvibergsgatan 17. På sammanträdet hade Vänsterpartiet en rad frågor kring andelen utbildade undersköterskor, personaltätthet och andelen timanställda. Det föreslås i initiativärendet att uppgifterna och en jämförelse med den verksamhet som bedrivs i egen regi presenteras för Vård- och äldre-
nämnden efter halvårsskiftet. Förvaltningen uppdras att återkomma till nämnden med uppgifter för de vård- och omsorgsboenden som bedrivs i privatregi. Redovisningen bör innehålla en jämförelse med egen-regin.

Vård och äldre- nämndens svar/redovisning:

Upphandling för att driva vård- och omsorgsboende i privat regi, sker på uppdrag av Vård- och äldre-
nämnden. I upphandlingen har inte nämnden ställt krav på en viss personaltätthet. Kravet är däremot att personaltättheten ska anpassas efter vårdtyngden. Bemanningen anpassas med högre personalstyrka vid högre vårdtyngd och minskas till exempel när det finns tomma platser. Detta gäller både i egen och i privat regi.

Avtalsuppföljning sker på hela verksamheten på de privata vård- och omsorgsboendena. Utöver de obligatoriska delarna har företagen mervärden. Mervärdena är den nationella värdegrunden samt mat och måltider. Mervärdena följs också upp.

Vård- och äldreomsorgen har tagit fram statistik om efterfrågade uppgifter för vård- och omsorgsboende, både i privat och egen regi. Mätningen har skett den 1 mars 2024, istället för vid halvårsskiftet som föreslås i initiativärendet.

Anledningen är att en mätning under våren ger mer rättvisande statistik än om mätningen sker under sommarmånaderna då användningen av timvikarier och vikarier ökar.

Vård- och äldreomsorgen beslutar att initiativärendet om att återrapportera uppgifter som efterfrågades i de privata aktörernas verksamhetsberättelser, är besvarat.

Ärendet i sin helhet

Vid Vård- och äldreomsorgens sammanträde 2024-03-26 presenterade Västerpartiet (V) ett initiativärende om att återrapportera uppgifter som efterfrågades i samband med de privata aktörernas verksamhetsberättelser.

Vid Vård- och äldreomsorgens sammanträde, 2024-02-26, behandlades verksamhetsberättelser från Vardaga som sedan 2023-11-01 har tagit över driften av vård- och omsorgsboendena på Kapplandsgatan 8 och

Kvibergsgatan 17. Det är i grund och botten bra att Vård- och äldreomsorgen får ta del av dessa verksamhetsberättelser och därmed får en inblick i den verksamhet som bedrivs på entreprenad. Som bekant har Vård- och äldreomsorgen också det övergripande ansvaret för den verksamhet som bedrivs i privat regi. På sammanträdet hade Västerpartiet en rad frågor om sådant som vi fann uppseendeväckande och som behöver jämföras med den verksamhet som bedrivs i egen regi, nämligen andel utbildade undersköterskor, personaltätthet och andelen timanställda. Till viss del kan uppgifterna förstås i ljuset av att Vardaga endast bedrev verksamhet på aktuella boenden under två månader 2023. Men i initiativärendet beskrivs att det är viktigt att det inte dröjer ett helt år till att nämnden får ta del av dessa uppgifter. Därför föreslås att uppgifterna och en jämförelse med den verksamhet som bedrivs i egen regi presenteras för Vård- och äldreomsorgen efter halvårsskiftet.

Med anledning av detta föreslås Vård- och äldreomsorgen besluta att förvaltningen uppdras att återkomma till nämnden med uppgifter om andel utbildade, personaltätthet och i vilken utsträckning timanställda används, tillsammans med annan data som förvaltningen bedömer som relevant, i de vård- och omsorgsboenden som bedrivs i privatregi. Redovisningen bör innehålla en jämförelse med egen-regin.

Vård och äldreomsorgens svar/redovisning:

Upphandling för att driva vård- och omsorgsboende i privat regi, sker på uppdrag av Vård- och äldreomsorgen. I upphandlingen har inte nämnden ställt krav på en viss personaltätthet. Kravet är däremot att personaltättheten ska anpassas efter vårdtyngden. Bemanningen anpassas med högre personalstyrka vid högre vårdtyngd och minskas till exempel när det finns tomma platser. Detta gäller både i egen och i privat regi.

Avtalsuppföljning sker på hela verksamheten på de privata vård- och omsorgsboendena. Utöver de obligatoriska delarna har företagen mervärden. Mervärdena är den nationella värdegrunden samt mat och måltider. Mervärdena följs också upp.

Nedan följer en redovisning av efterfrågade uppgifter för vård- och omsorgsboende, både i privat och egen regi. Mätningen har skett den 1 mars 2024, istället för vid halvårsskiftet som föreslås i initiativärendet. Anledningen är att en mätning under våren ger mer rättvisande statistik än om mätningen sker under sommarmånaderna då användningen av timvikarier och vikarier ökar.

Andel utbildade undersköterskor den 1 mars 2024:

- Kvibergsgatan 88%
- Kapplandsgatan 88%
- Vård- och omsorgsboende i egen regi 85%

Personaltäthet grundbemanning den 1 mars 2024, Kvibergsgatan 17:

- Dag: 3 personal per avdelning;
- Kväll: 2 personal per avdelning
- Natt: 5 personal per 7 avdelningar
- 1 heltidsanställd aktivitetssamordnare dagtid vardagar för hela boendet
- 1 heltidsanställd måltidsansvarig dagtid vardagar för hela boendet

Personaltäthet grundbemanning den 1 mars 2024, Kapplandsgatan 8:

- Dag: 3 personal per avdelning
- Kväll: 2 personal per avdelning
- Natt: 5 personal per 6 avdelningar
- 1 heltidsanställd aktivitetssamordnare dagtid vardagar för hela boendet
- 1 heltidsanställd måltidsansvarig dagtid vardagar för hela boendet

Personaltäthet grundbemanning den 1 mars 2024, egen regi:

- Dag: vardagar 2,5 personal per 10 brukare, helg 2 personal/10 brukare
- Kväll: Vardagar 2,5 personal per 10 brukare Helg 2/10 brukare
- Natt: 1 personal per 20 brukare
- Cirka 1 SoL-stödare per 20 brukare dagtid vardagar

Utsträckning timanställda används den 1 mars 2024, privat regi:

- Kvibergsgatan 17: 45 timanställda som täcker vid frånvaro/sjukdom/semester.
- Kapplandsgatan 8: 29 timanställda som täcker vid frånvaro/sjukdom/semester

De privata utförarna har inte tillgång till Vård- och äldrenämndens bemanningsenhet, och anställer och ansvarar därför för sin egna timanställda personal. Timanställda är inte inräknade i deras grundbemanning. Timanställd personal används endast vid akut frånvaro, sjukdom eller semester.

Vård- och äldrenämnden beslutar att initiativärendet om att återrapportera uppgifter som efterfrågades i de privata aktörernas verksamhetsberättelser, är besvarat.

Beslutsunderlag

1. Initiativärende om att återrapportera uppgifter som efterfrågades i samband med de privata aktörernas verksamhetsberättelser

Samverkan

Informeras vid FSG 2024-05-15

Beslutet expedieras till

1. Verksamhetschef kvalitet och utveckling

Johan Wikander
Ordförande

Tina Isaksson
Förvaltningschef

Initiativärende till Vård- och äldre- och äldreomsorgsnämndens sammanträde 2024-03-26:

Initiativärende: Återrapportera uppgifter som efterfrågades i samband med de privata aktörernas verksamhetsberättelser

På föregående sammanträde, 2024-02-26, behandlades verksamhetsberättelser från Vardaga, som sedan 2023-11-01, har tagit över driften av vård- och omsorgsboendena på Kapplandsgatan och Kvibergsgatan. Det är i grund och botten bra att Vård- och äldreomsorgsnämnden får ta del av dessa verksamhetsberättelser och därmed får en inblick i den verksamhet som bedrivs på entreprenad. Som bekant har nämnden också det övergripande ansvaret för den verksamhet som bedrivs i privat regi.

På sammanträdet hade Vänsterpartiet en rad frågor om sådant som vi fann uppseendeväckande och som behöver jämföras med den verksamhet som bedrivs i egen regi.

- Andel utbildade undersköterskor.
- Personaltäthet.
- Andelen timanställda.

Till viss del kan uppgifterna förstås i ljuset av att Vardaga endast bedrev verksamhet på aktuella boenden under två månader 2023. Men vis av erfarenheterna från verksamhetsövergången anser vi att det är viktigt att det inte dröjer ett helt år till nämnden får ta del av dessa uppgifter. Vi föreslår därför att uppgifterna och en jämförelse med den verksamhet som bedrivs i egen regi presenteras för nämnden efter halvårsskiftet.

Med anledning av detta föreslås Vård- och äldreomsorgsnämnden besluta:

- Att förvaltningen uppdras att återkomma till nämnden med uppgifter om andel utbildade, personaltäthet och i vilken utsträckning timanställda används, tillsammans med annan data som förvaltningen bedömer som relevant, i de vård- och omsorgsboenden som bedrivs i privatregi. Redovisningen bör innehålla en jämförelse med egen regin.

För Vänsterpartiet i Vård- och äldreomsorgsnämnden

Stefan Lindborg och Gunbritt Johansson

Karin Redberg
Handläggare
033 353583

Datum
2025-05-20

Instans
**Vård- och äldre-
nämnden**
Dnr VAN 2024-00097 1.1.3.1

Svar på initiativärende om att medarbetare inte ska behöva stå för parkeringsböter i sin tjänsteutövning

Vård- och äldre- nämndens beslut

Vård- och äldre-
nämnden beslutar att initiativärendet om att medarbetare inte ska behöva stå för parkeringsböter i sin tjänsteutövning avstyrks.

Sammanfattning

Vid Vård- och äldre-
nämndens sammanträde 2024-03-26 presenterade Vänsterpartiet (V) initiativärende om att medarbetare inte ska behöva stå för parkeringsböter i sin tjänsteutövning. Vänsterpartiet anser att det är viktigt att möjliggöra att arbetsgivaren står för parkeringsböter som medarbetare fått i sin tjänsteutövning. I förlängningen bör denna fråga ses som både en arbetsmiljöfråga, där anställda ställs inför svåra val som skapar stressiga vardagsituationer, men också som en fråga om Vård- och äldre-
nämndens "varumärke" som arbetsgivare. I initiativärendet föreslås att anställda som får parkeringsböter i sin tjänsteutövning ska få sin parkeringsbot betald av arbetsgivaren, under förutsättning att det inte är uppenbart att den anställde inte har gjort vad som kan förväntas för att undvika situationen.

Vård- och äldre-
nämndens förhållningssätt är att medarbetare själva står för avgifter som beror på trafikförseelser såsom fortkörning eller felparkering. Till skillnad från det som beskrivs i initiativärendet, ser Vård- och äldre-
nämnden att "varumärket" bäst vårdas genom att Borås Stads bilar framförs och parkeras enligt lagar och bestämmelser och att detta ska uppmuntras. Medarbetare ska vara ambassadörer för arbetsgivaren och verksamheten avseende trafikregler både vad gäller hur fordonet körs och hur det parkeras.

I 4 § felparkeringslagen, står att fordonets ägare ansvarar för att felparkeringsavgiften betalas. Trots detta är arbetstagaren skyldig att betala inkomstskatt i det fall en arbetsgivare står för parkeringsböter. Borås Stad står inte för parkeringsböter också av den anledningen att det är att betrakta som en skattepliktig förmån, vilka ska undvikas. Enligt inkomstskattelagen ska arbetsgivare undvika att förmånsbeskatta medarbetare.

Vård- och äldre-
nämnden nyttjar bilpool och har även bilar via fordonsleasing. Bilpoolens regler att de förare som nyttjar en poolbil också är ansvariga för sina uppkomna parkeringsböter.

Eftersom medarbetare ska vara ambassadörer för arbetsgivaren och verksamheten avseende trafikregler både vad gäller hur fordonet körs och hur det parkeras, samt att förmånsbeskattning ska undvikas, beslutar Vård- och äldrenämnden att initiativärendet om att medarbetare inte ska behöva stå för parkeringsböter i sin tjänsteutövning, avstyrks.

Ärendet i sin helhet

Vid Vård- och äldrenämndens sammanträde 2024-03-26 presenterade Västerpartiet (V) initiativärende om att medarbetare inte ska behöva stå för parkeringsböter i sin tjänsteutövning. Den 20 mars träffade ett antal ledamöter från nämnden hemsjukvårdens kvälls- och nattorganisation för ett kontaktpolitikerbesök. En av de medarbetare som deltog på besöket berättade att hen hade fått parkeringsböter några dagar tidigare, då hen var tvungen att stå längre än 15 minuter på en parkering som bara var avsedd för korta parkeringar. Medarbetaren ställdes inför valet att utföra sitt arbete eller att bryta mot de regler som gällde för aktuell parkering. I diskussionen beskrevs också hur hen hade gjort sitt yttersta för att hitta en parkeringslösning där man inte ställdes inför en sådan situation, men tyvärr fanns inga andra lediga parkeringar i närområdet. Denna fråga gäller inte bara de anställda i kvälls- och nattorganisationen utan också exempelvis hemtjänsten och hemsjukvården i ordinarie boende under dagtid. Det krävs ett politiskt beslut i nämnden för att förändra denna situation. Västerpartiet anser därför att det är viktigt att nämnden skyndsamt fattar ett beslut som möjliggör att arbetsgivaren står för parkeringsböter som medarbetare har fått i sin tjänsteutövning. I förlängningen bör denna fråga ses som både en arbetsmiljöfråga, där anställda ställs inför svåra val som skapar stressiga vardagssituationer, men också som en fråga om Vård- och äldrenämndens ”varumärke” som arbetsgivare.

Inom Vård- och äldreförvaltningen pågår ett arbete med att ta fram ett parkeringstillstånd som medarbetarna kan använda för att undvika parkeringsböter i tjänsteutövningen. Västerpartiet anser att frågan om parkeringsböter inte kan anstå till det finns ett sådant parkeringstillstånd på plats. För nämnden som arbetsgivare är det viktigt att ingen anställd ska behöva ställas inför valet att utföra sitt arbete på korrekt sätt och risken för att få parkeringsböter. Med anledning av detta föreslås Vård- och äldrenämnden besluta att anställda som får parkeringsböter i sin tjänsteutövning ska få sin parkeringsbot betald av arbetsgivaren, under förutsättning att det inte är uppenbart att den anställde inte har gjort vad som kan förväntas för att undvika situationen.

Vård och äldrenämndens svar:

Vård- och äldrenämndens förhållningssätt är att medarbetare själva står för avgifter som beror på trafikförseelser såsom fortkörning eller felparkering. Till skillnad från det som beskrivs i initiativärendet, ser Vård- och äldrenämnden att ”varumärket” bäst vårdas genom att Borås Stads bilar framförs och parkeras enligt lagar och bestämmelser och att detta ska uppmuntras. Att betala medarbetares parkeringsböter skulle kunna innebära risk att uppmuntra ett

omvänt beteende eller att det inte är lika noga att parkera enligt bestämmelserna än om man själv bär ett personligt ansvar. Medarbetare ska vara ambassadörer för arbetsgivaren och verksamheten avseende trafikregler både vad gäller hur fordonet körs och hur det parkeras. Svårigheten att hitta ledig parkering och tidsbrist är inte ett skäl till att parkera på plats där det är förbud eller på ett otillåtet sätt, till exempel tidsbegränsad parkering.

I 4 § felparkeringslagen, står att fordonets ägare ansvarar för att felparkeringsavgiften betalas. Trots detta är arbetstagaren skyldig att betala inkomstskatt i det fall en arbetsgivare står för parkeringsböter. Borås Stad står inte för parkeringsböter också av den anledningen att det är att betrakta som en skattepliktig förmån, vilka ska undvikas. Enligt inkomstskattelagen ska arbetsgivare undvika att förmånsbeskatta medarbetare.

Vård- och äldrenämnden nyttjar bilpool och har även bilar via fordonsleasing. Bilpoolens regler att de förare som nyttjar en poolbil också är ansvariga för sina uppkomna parkeringsböter.

Det kan dock behöva göras en individuell bedömning beroende på vilken situation som varit orsak till en parkeringsbot. Detta ska ske med restriktivitet, och det ska påvisas att medarbetaren gjort sitt yttersta för att hitta parkering. Situationer som kan utgöra undantag kan vara om det till exempel föreligger fara för brukares hälsa och-/ eller liv.

I syfte att förenkla och underlätta för medarbetarna, för Vård- och äldrenämnden en dialog med Kommunstyrelsens upphandlingsenhet och Servicenämnden om parkeringstillstånd. Vård- och äldrenämndens önskemål är att ha ett och samma parkeringstillstånd som är giltigt för samtliga områden över staden. I nuläget är det olika tillstånd beroende på vem som är fastighetsägare och vilka bevakningsföretag som nyttjas. Vård- och äldrenämnden har även framfört önskemål till Servicenämnden att när byte av bilar görs då leasingavtal går ut, ska Vård- och äldrenämndens bilar ha de giltiga parkeringstillstånd som behövs för området där bilen används i. Fortsatt dialog pågår men önskad lösning har ännu inte kunnat erbjudas Vård- och äldrenämnden.

Eftersom medarbetare ska vara ambassadörer för arbetsgivaren och verksamheten avseende trafikregler både vad gäller hur fordonet körs och hur det parkeras, samt att förmånsbeskattning ska undvikas, beslutar Vård- och äldrenämnden att initiativärendet om att medarbetare inte ska behöva stå för parkeringsböter i sin tjänsteutövning, avstyrks.

Beslutsunderlag

1. Initiativärende om att medarbetare inte ska behöva stå för parkeringsböter i sin tjänsteutövning

Samverkan

Informeras vid FSG 2024-04-15

Beslutet expedieras till

1. Verksamhetschef hemtjänst
2. HR-chef

Johan Wikander
Ordförande

Tina Isaksson
Förvaltningschef

Initiativärende till Vård- och äldrenämndens sammanträde 2024-03-26:

Initiativärende: Medarbetare ska inte behöva stå för parkeringsböter i sin tjänsteutövning

Den 20 mars träffade ett antal ledamöter från nämnden hemsjukvårdens kvälls- och nattorganisation för ett kontaktpolitikerbesök. På mötet lyftes många viktiga frågor som nämnden har att hantera, men för att få ett snabbt besked i en brådskande fråga väljer Vänsterpartiet att lyfta en av dessa i ett initiativärende till nämnden.

En av de medarbetare som deltog på besöket berättade att han/hon hade fått parkeringsböter några dagar tidigare, då han/hon var tvungen att stå längre än 15 minuter på en parkering som bara var avsedd för korta parkeringar. Medarbetaren ställdes inför valet att utföra sitt arbete eller att bryta mot de regler som gällde för aktuell parkering. I diskussionen beskrevs också hur han/hon hade gjort sitt yttersta för att hitta en parkeringslösning där man inte ställdes inför en sådan situation, men tyvärr fanns inga andra lediga parkeringar i närområdet. Denna fråga gäller självfallet inte bara de anställda i kvälls- och nattorganisationen utan också exempelvis hemtjänsten och hemsjukvården i ordinarie boende under dagtid.

I den fortsatta diskussionen på kontaktpolitikerbesöket framkom det att det krävs ett politiskt beslut i nämnden för att förändra denna situation. Vänsterpartiet anser därför att det är viktigt att nämnden skyndsamt fattar ett beslut som möjliggör att arbetsgivaren står för parkeringsböter som medarbetare har fått i sin tjänsteutövning. I förlängningen bör denna fråga ses som både en arbetsmiljöfråga, där anställda ställs inför svåra val som skapar stressiga vardagssituationer, men också som en fråga om vårt "varumärke" som arbetsgivare. I ett läge där det råder brist på både legitimerad personal och undersköterskor anser vi att det faktum att anställda i en sådan situation tvingas betala sina böter själva skickar dåliga signaler till såväl nuvarande som presumtiva framtida medarbetare.

Vi har förstått att det inom förvaltningen pågår ett arbete med att ta fram ett parkeringstillstånd som medarbetarna kan använda för att undvika parkeringsböter i tjänsteutövningen. Det är ett bra initiativ som förhoppningsvis kan råda bot på en del av dessa problem i framtiden. Men det är samtidigt en komplex fråga då det finns många olika markägare, parkeringsbolag och fastighetsbolag inblandade. Vänsterpartiet anser att den här frågan inte kan anstå till det finns ett sådant parkeringstillstånd på plats. För nämnden som arbetsgivare är det viktigt att ingen anställd ska behöva ställas inför valet att utföra sitt arbete på korrekt sätt och risken för att få parkeringsböter, som man sedan behöver betala ur egen ficka.

Med anledning av detta föreslås Vård- och äldrenämnden besluta:

- Att anställda som får parkeringsböter i sin tjänsteutövning ska få sin parkeringsbot betald av arbetsgivaren. Detta under förutsättning att det inte är uppenbart att den anställde inte har gjort vad som kan förväntas för att undvika situationen.

För Vänsterpartiet i Vård- och äldrenämnden

Stefan Lindborg och Gunbritt Johansson

Malin Huttu
Handläggare
033 353666

Datum
2024-05-20

Instans
**Vård- och äldre-
nämnden**
Dnr VAN 2024-00145 1.1.3.1

Arvode för deltagande vid Vård- och äldre- nämndens budgetdag 11 juni 2024

Vård- och äldre- nämndens beslut

Vård- och äldre-
nämnden beslutar att godkänna utbetalning av arvode samt
förlorad arbetsinkomst för deltagande vid Vård- och äldre-
nämndens budgetdag
den 11 juni 2024.

Ärendet i sin helhet

Den 11 juni 2024 anordnar Vård- och äldre-
förvaltningen en budgetdag
tillsammans med Vård- och äldre-
nämnden.

Budgetdagen är arvodesgrundade enligt § 8 b i ”Bestämmelser om ersättning till
kommunens förtroendevalda 2022-2026”, under förutsättning att Vård- och
äldre-
nämnden fattar beslut om att arvode och förlorad arbetsinkomst ska
utbetalas.

Samverkan

Informeras vid FSG 2024-05-15

Beslutet expedieras till

1. Servicekontoret, för kännedom.

Johan Wikander
Ordförande

Tina Isaksson
Förvaltningschef

Malin Huttu
Handläggare
033 353666

Datum
2024-05-20

Instans
**Vård- och äldre-
nämnden**
Dnr VAN 2024-00142 1.1.3.1

Anmälningssärenden 2024-05-20

Vård- och äldre- nämndens beslut

Redovisade anmälningssärenden läggs till handlingarna.

Anmälningssärenden

1. Protokoll FSG 2024-03-20
2. Beslut från IVO
Dnr 2023-00313
3. Protokoll Styrelsemöte Mediapoolen AB
Dnr 2024-00135

Johan Wikander
Ordförande

Tina Isaksson
Förvaltningschef

Malin Huttu
Handläggare
033 353666

Datum
2024-05-20

Instans
**Vård- och äldre-
nämnden**
Dnr VAN 2024-00141 1.1.3.1

Delegationsbeslut 2024-05-20

Vård- och äldre- nämndens beslut

Redovisade delegationsbeslut läggs till handlingarna.

Delegationsbeslut

1. Delegationslista Myndighet
2. Delegationslista Myndighet under 65 år
3. Delegationslista Bostadsanpassning
4. Delegationslista HR
5. Lista Personuppgiftsbiträdesavtal
6. Delegationsbeslut avslag på begäran om utlämnande av allmän handling
Dnr 2024-00126
7. Delegationsbeslut avslag på begäran om utlämnande av allmän handling
Dnr 2024-00136
8. Delegationsbeslut avslag på begäran om allmän handling Social Journal
Dnr 2024-00119
9. Utredning enligt lex Sarah
Dnr 2023-00300
10. Utredning enligt lex Sarah
Dnr 2023-00311
11. Utredning enligt lex Sarah
Dnr 2024-00058
12. Utredning enligt lex Sarah
Dnr 2024-00075

Johan Wikander
Ordförande

Tina Isaksson
Förvaltningschef